
Protokoll

Regionstyrelsen

13 juni 2023

Regionstyrelsens protokoll

Plats och tid	Bornholm, Rådhuset Visborg, 13 juni 2023, klockan 09.00–14.00
Beslutande	Meit Fohlin (S), ordförande Andreas Unger (M), 1:e vice ordförande Eva Nypelius (C), 2:e vice ordförande Filip Reinhag (S) Aino Friberg Hansson (S) Thomas Karlström (S) Håkan Ericsson (S), tjug ersättare Sara Vilhelmsson (M) Mariette Nicander (M) Johan Malmros (C) Eva Ahlin (C) Johan Asplund (KD) Saga Carlgren (V) Jennifer Medin (MP), ej § 230-231 Lars Engelbrektsson (SD)
Ersättare	Jenny Larsson (S) Tommy Gardell (S), § 241-251 Mikael Blad (M) Lina Runander (M) Mårten Silvé (M) Fredrik Gradelius (C) Bibbi Olsson (C) Anna Eklund (L) Jörgen Benzler (V), § 241-251 Micke Seid (MP), tjug ersättare § 230-231
Övriga	Torsten Flemming, tf regiondirektör, RSF Malin Östre, stadssekreterare, RSF Peter Häggbom Norrby, kommunikatör, RSF Angelica Andersson Fihn, avdelningschef, RSF, § 241-251 Maria Wennström, enhetschef, RSF, § 241-243 Per Wallstedt, fritidsstrateg, RSF, § 244-246 Paola Ciliberto, enhetschef, RSF, § 247-250 Karin Leoson, verksamhetscontroller, RSF, § 247-251

Datum för justering	2023-06-20
Paragrafer	§ 214–255, varav § 234 justerades omedelbart
Underskrifter	Detta protokoll har justerats digitalt och saknar därför signaturer. Sekreterare Malin Östre Ordförande Meit Fohlin Justerare Aino Friberg Hansson

ANSLAG/BEVIS	Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.
Organ	Regionstyrelsen
Sammanträdesdag	2023-06-13
Protokollet anslås	2023-06-21
Anslaget tas ned	2023-07-13
Protokollets förvaringsplats	Regionstyrelseförvaltningen

Register

RS § 214	Varumärkesanalys 2022	7
RS § 215	Ansökan om uppdragsersättning	9
RS § 216	Skapa Sveriges självklara höstlovsdestination - Ansökan om medel för regionala tillväxtåtgärder	10
RS § 217	Information. Rapportering Internationell strategi och EU	12
RS § 218	Äskande Vänortsarbetet Gammalsvenskby-Gotland	13
RS § 219	Analys av spelindustrins förutsättningar på Gotland	15
RS § 220	Slites lokala utvecklingsplan	18
RS § 221	Information: Bildandeprojektet kring ny nationalpark	23
RS § 222	Uppdrag. Samverka med Trafikverket, besöksnäringsen och andra aktörer för att se över förutsättningarna att genomföra en studie om möjligheterna att anlägga olika typer av cykelvägar/stigar	27
RS § 223	Månadsrapport april 2023 Region Gotland	30
RS § 224	Justering av elpriset i hamntaxa	32
RS § 225	Överföring av budgetmedel för ökat bostadsbyggande från miljö- och byggnämnden till tekniska nämnden	33
RS § 226	Begäran om tilläggsanslag för ökat investeringsutrymme 2023, räddningstjänsten	34
RS § 227	Begäran om tilläggsanslag Visby lasarett ombyggnad bårhus	36
RS § 228	Strategiskt arbete kring hedersproblematik	38
RS § 229	Åtterrapporing. Granskning av Regionstyrelsens uppsiktsplikt	41
RS § 230	Samråd Detaljplan för del av Tofta Krokstade 1:38, Region Gotland	43
RS § 231	Samråd Detaljplan för Visby Annelund 1:39 m.fl., Region Gotland	47
RS § 232	Förlängning av markanvisningsavtal avseende del av Visby Hällarna 1:7	50
RS § 233	Remiss av SOU 2022:70 En uppväxt fri från våld	52
RS § 234	Remiss gällande Natura 2000-prövning av den havsbaserade vindkraftparken Aurora, dnr 1303-22	54
RS § 235	Redovisning av kommunranking 2023, enkät från tidningen Aktuell Hållbarhet	57
RS § 236	Motion. Ta bort hinder för installation av solpaneler	58
RS § 237	Motion. Klimatanpassningsåtgärder	60
RS § 238	Medborgarförslag - Inför ett förbud mot luftburna kraftledningar på Gotland	63

RS § 239	Medborgarförslag. Region Gotland ska ta ett aktivt och transparent ledarskap för att Gotland ska kunna leva upp till Parisavtalets mål när det gäller minskad klimatpåverkan	65
RS § 240	Reviderad sammanträdesplan för regionstyrelsen 2023	67
RS § 241	Bibliotekens arbete för digital delaktighet	68
RS § 242	Information. Utveckling av ny webb för biblioteken	70
RS § 243	Information. Läsfrämjandelyft för folkbiblioteken	71
RS § 244	Förstudie aktivitetspark i Visby	72
RS § 245	Driftsbidrag Visby Atletklubb - delrapport	74
RS § 246	Verksamhetsanpassning Rävåsen – Delrapport	75
RS § 247	Delrapportering om framtida användning av Solbergabadet	77
RS § 248	Ny hantering av stöd till folkbildningen/studieförbunden 2023	80
RS § 249	Uppföljning stödgivning kultur 2022	81
RS § 250	Uppföljning inom Kultursamverkansmodellen 2022	83
RS § 251	Information. Kartläggning av stödgivning inom fritidsområdet	84
RS § 252	Information. Vissa inkomna handlingar	86
RS § 253	Anmälan av delegationsbeslut	87
RS § 254	Regiondirektörens information	88
RS § 255	Nämndinitiativ från Vänsterpartiet	89

RS § 214 Varumärkesanalys 2022

Ärendenummer: RS 2023/1219

Paragraf föregående instans: REGU § 29

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Bilden av Gotland är viktig. Den utgör summan av människors och företags/verksamheters uppfattning av Gotland. Den skapas och påverkas av oss alla och alla vinner gemensamt på ett starkt varumärke. För växande befolkning i arbetsför ålder, för längre besöksäsonger och för våra företagare som säljer tjänster och produkter, bland annat med argumentet att det är gotländskt. För att ha möjlighet att påverka bilden, har en uppdaterad plattform antagits i samband och i samklang, med Regional Utvecklingsstrategi: Vårt Gotland 2040. Förankringen av den nya varumärkesplattformen genomfördes med start hösten 2020 och pågår ständigt.

För att mäta resultatet av de första två åren genomfördes en ny undersökning under perioden: 11 – 25 november 2022.

Målgrupp: Svenska allmänheten, 18-74 år

Antal intervjuer: 1 814 st

Undersökningen har genomförts av Novus på uppdrag av Region Gotland. Syftet med undersökningen är att kartlägga allmänhetens kännedom, attityd och inställning till varumärket, samt undersöka om Gotland har nått de önskvärda positionsförflyttningarna och relevanspröva prioriteringarna.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att varumärkesundersökningen ger viktiga insikter för Gotlands näringsliv, besöksliv- och platsutveckling. Region Gotland behöver långsiktigt arbeta med att stärka kommunikationen och marknadsföringen av Gotland som en hållbar boende- och besöksö. Att öka attraktiviteten för Gotland som boendeö är nödvändigt, då det direkt påverkar skatteunderlaget och gynnar inflyttningen. Att Gotland upplevs som nära och tillgänglig är av yttersta vikt för både inflyttning, kompetensförsörjning och etablering.

De utmaningar som bland annat Rysslands krig i Ukraina medför, det kraftigt ökade biljettpriset på färjorna, möjlighet till export för gotländska näringsidkare, som gör att mätvärden avviker eller försämrats gör att tätare och kompletterande mätningar för att följa utvecklingen av varumärket bör beaktas i arbetet framåt.

Möjligheterna och utvecklingen inom ramen för ökad attraktionskraft har en stor bredd och kan återfinnas inom följande prioriteringar och effektmål i den regionala utvecklingsstrategin Vårt Gotland 2040:

Prioriteringar Vårt Gotland 2040

- Utveckla attraktionskraften.
- Det finns goda förutsättningar för hållbar platsutveckling i bygder över hela Gotland.
- Fler gotländska företag är aktiva på en större marknad.
- Fler studenter från Uppsala Universitet Campus Gotland bor kvar på ön efter avslutad utbildning.
- Näringslivsklimatet är bra och det finns goda förutsättningar att starta, driva och utveckla företag.
- Säkra kompetensen.

Effektmål Vårt Gotland 2040

- En trygg och attraktiv livsmiljö med goda uppväxtvillkor.
- God konkurrenskraft och tillväxt i näringslivet.
- God utbildningsnivå och goda förutsättningar för livslångt lärande.
- En inkluderande arbetsmarknad där kompetensen möter behoven.

I genomförandeprogrammet för Näringslivets förutsättningar och innovation finns flera mål till 2027 med tydlig koppling till detta ärende:

- *Stärka kunskap och insikt om hur det gotländska varumärket utvecklas.*
- *Gotlands attraktionskraft är stärkt.*
- *Utveckla upplevelser och besöksanledningar året runt på hela Gotland.*
- *Utveckla och stärk attribut och bild av Gotland som en plats att bo, leva och verka för potentiella inflyttare samt strukturer för nyinflyttade att bli en del av det gotländska samhället och bo kvar.*
- *Fler studenter från Uppsala universitet campus Gotland bor kvar på ön efter avslutad utbildning.*
- *Stimulera och stärka lokalt engagemang och kapacitetsbyggande inom ramen för landsbygdsutveckling och platsutveckling.*
- *Fler gotländska företag är aktiva på en större marknad.*
- *Näringslivet är bra och det finns goda förutsättningar att starta, driva och utveckla företag.*

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-05-03

RS § 215 Ansökan om uppdragsersättning

Ärendenummer: RS 2023/462

Paragraf föregående instans: REGU § 31

Regionstyrelsens beslut

- Ansökan om uppdragsersättning avslås med hänvisning till lagen om offentlig upphandling.
- Regionstyrelseförvaltningen får i uppdrag att, i samverkan med berörda aktörer inom tillväxtområdet, undersöka och föreslå utvecklade arbetsformer för att utveckla arbetet med att attrahera företagsetableringar till Gotland.

Sammanfattning

Tillväxt Gotland vill jobba med insatser inom företagsetableringar och handslag kopplat till den regionala utvecklingsstrategin och ansöker härmed om uppdragsersättning för 2023-2026 om 750 000 kronor per år.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att uppdragsersättning för att jobba med ovan beskrivna tjänster faller inom ramen för lagen om offentlig upphandling (LOU) och är upphandlingspliktig.

Ärendets behandling under mötet

Meit Fohlin (S) yrkar att regionstyrelseförvaltningen får i uppdrag att, i samverkan med berörda aktörer inom tillväxtområdet, undersöka och föreslå utvecklade arbetsformer för att utveckla arbetet med att attrahera företagsetableringar till Gotland.

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och eget tilläggsyrkande och finner att dessa bifalls.

Beslutsunderlag

Ansökan om uppdragsersättning, inkom 2023-02-24
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-04-11

Skickas till

Tillväxt Gotland

RS § 216 Skapa Sveriges självklara höstlovsdestination - Ansökan om medel för regionala tillväxtåtgärder

Ärendenummer: RS 2023/1239

Paragraf föregående instans: REGU § 32

Regionstyrelsens beslut

- Ansökan avslås.

Sammanfattning

Tillsammans med hotellen i Visby har Visby Centrum och Gotlands Förenade besöksnäring inkommit med ett äskande om 400 000 kr för medfinansiering av en satsning att utveckla Visby och Gotland till en årligen återkommande höstlovsdestination. Äskandet omfattar även en satsning att tillsammans med RF-SISU Gotland involvera näringslivet i återkommande våraktiviteten Outdoor-veckan.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att satsningen förväntas bidra till Vårt Gotland 2040 genom att arbeta mot effektmål 10 - God konkurrenskraft och tillväxt i näringslivet, samt effektmål 11 - En inkluderande arbetsmarknad där kompetensen möter behoven.

I relation till Genomförandeprogram 2022-2027 Näringslivets förutsättningar och innovation, förväntas projektet att bidra till målen - Stärk och utveckla näringslivet, - Utveckla attraktionskraften och - Säkra kompetensen.

Inom ramen för besöksnäringstrategin bedöms satsningen skapa nya reseanledningar utanför högsäsong vilket kommer gynna utvecklingen av näringslivet och i synnerhet branscher inom besöksnäringen. En utökad säsongsförlängning bidrar även till nya arbetstillfällen och möjlighet till fler åretruntanställningar.

En långsiktig satsning på en höstlovsdestination bör i huvudsak finansieras av näringslivet. Region Gotlands medfinansiering bör begränsas till ett år med en efterföljande utvärdering i slutet av år 2023.

Regionalt utvecklingsutskott

Förvaltningen föreslog regionstyrelsen att bifalla del av ansökta medel med en summa av 300 000 kronor ur 2023 års näringslivsanslag. Under regionalt utvecklingsutskotts sammanträde fördes dialog kring att det av förvaltningsekonomiska skäl inte finns budgeterat utrymme att gå äskandet tillmötes. Regionalt utvecklingsutskott föreslår därför avslag till äskandet.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-04-11
Ansökan om medel för regionala tillväxtåtgärder, Skapa Sveriges självklara
Höstlovsdestination, inkom 2023-04-28

Skickas till

Visby Centrum
Gotlands Förenade Besöksnäring

RS § 217 Information. Rapportering Internationell strategi och EU

Ärendenummer: RS 2023/967

Paragraf föregående instans: REGU § 35

Regionstyrelsens beslut

- Informationen godkänns.

Sammanfattning

I enlighet med *Arbetsgång för Region Gotlands övergripande internationella och EU-relaterade ärenden* (RS 2018/454) redovisas här:

- Reserapport:
 - Budgetattachémötet Visby, den 3-5 maj 2023.
 - Möte med Cultural Routes 20-21 februari, Paris Frankrike, samt i Lugano 30-31 mars 2023.
 - Styrelsemöte i Hansan den 27-28 februari 2023, Lübeck, Tyskland.
- Planerade nätverksmöten med deltagande från Region Gotland.
- Inkomna inbjudningar till internationella konferenser och möten i Sverige och utomlands.
- Övriga händelser och beslut i de prioriterade internationella nätverken:
 - EESK:s hearing om digital omställning och energiomställning i nordliga glesa regioner och på öar.
 - Status med TSI-ansökan till DG REFORM om öars utveckling.
 - Rapporter från Gammalsvenskby.
 - UBC-nätverket möte i den svenska gruppen.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Bilaga Adress at Umeå event on May 2023

Bilaga 230505 Island economies

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-05-23

RS § 218 **Äskande Vänortsarbetet Gammalsvenskby-Gotland**

Ärendenummer: RS 2023/1210
Paragraf föregående instans: REGU § 36

Regionstyrelsens beslut

- Äskandet beviljas med 207 000 kronor till föreningen Svenskbyborna under perioden 2023-07-01 - 2024-12-31. Finansiering sker ur förvaltningens eget kapital.

Sammanfattning

Föreningen Svenskbyborna har inkommit med ett äskande om pengar för att finansiera en 20-procentig tjänst under perioden 2023-07-01 - 2024-12-31.

Bedömning

Rysslands angreppskrig mot Ukraina pågår med full kraft. Gammalsvenskby har drabbats särskilt hårt. Först genom att rysk militär invaderat byn, sedan genom ihållande ryska angrepp. Stödet från Föreningen Gammalsvenskby, Region Gotland och det gotländska civila samhället liksom allt övrigt stöd från Sverige och det svenska hovet är avgörande för Gammalsvenskbys kvarvarande invånare.

Det kommer dock en tid då återuppbyggnaden kan sätta igång. Gotlands särskilda långvariga relation med Gammalsvenskby, inte minst genom Föreningen Gammalsvenskbys förtjänst, blir en kraft i återuppbyggnaden av Ukraina.

Förvaltningen instämmer i Föreningen Gammalsvenskbys bedömning att det är mycket angeläget att kunna fortsätta det arbete, som görs nu för den krigsdrabbade befolkningen i Gammalsvenskby. Förvaltningen bedömer även att närvaron genom nödhjälpsarbetet är avgörande för att kunna ha handlingsberedskap att snabbt ställa om från nödhjälpsarbete till återuppbyggnad den dagen Ukraina får fred.

Av förvaltningsekonomiska skäl finns det emellertid inget budgeterat utrymme att gå äskandet tillmötes. Förvaltningen föreslår avslag på äskandet.

Regionalt utvecklingsutskott ansluter sig inte till regionstyrelseförvaltningens förslag.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Bilaga 1 Äskande vänortssamarbetet Gammalsvenskby-Gotland, 2023-05-03
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-05-23

RS § 219 **Analys av spelindustrins förutsättningar på Gotland**

Ärendenummer: RS 2023/1058

Paragraf föregående instans: REGU § 37

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.
- Regionstyrelseförvaltningen får i uppdrag att ta tillvara erfarenheter från utredningen kring spelindustrins förutsättningar och utveckling i uppdraget gällande utveckling av Kulturella och Kreativa Branscher (RS 2023/1238).

Sammanfattning

Inom ramen för förändringsinsatsen ”FRAMÅT, nu utvecklar vi Gotlands landsbygder tillsammans”, som föreningen GUBIS genomför har en fördjupning gjorts kring spelindustrins möjligheter som katalysator för lokal platsutveckling på Gotland. Fördjupningsrapporten fokuserar på vad utexaminerade studenter från speldesignutbildningen vid Uppsala universitet Campus Gotland behöver för att etablera sig på Gotland efter examen.

För att Gotland fortsatt ska vara en attraktiv och konkurrenskraftig studieort inom området speldesign behöver Region Gotland och Uppsala universitet, tillsammans med andra utvecklingsaktörer, skapa förutsättningar för att flera spelbolag ska kunna etableras på Gotland. Vilket kan röra sig om utvecklingsprojekt, företagsutvecklingsinsatser, marknadsföringsinsatser, utveckling av co-working space och riktade åtgärder som rör bostadsförsörjning med mera.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att den regionala spelindustrin är en näring, som är viktig att stärka inom ramen för näringslivsutveckling.

För att fortsatt vara en attraktiv och konkurrenskraftig studieort behöver Region Gotland och Uppsala universitet, tillsammans med andra utvecklingsaktörer, skapa förutsättningar för att flera spelbolag ska kunna etableras på Gotland.

Region Gotland behöver långsiktigt tillsammans med bland annat Uppsala universitet Campus Gotland och Science park Gotland arbeta vidare med utvecklingsfrågor. Vilket kan röra sig om utvecklingsprojekt, företagsutvecklingsinsatser, marknadsföringsinsatser, utveckling av co-working space och riktade åtgärder som rör bostadsförsörjning med mera.

Möjligheterna och utvecklingen inom ramen speldesign har en stor bredd och kan återfinnas inom följande prioriteringar och effektmål i den regionala utvecklingsstrategin Vårt Gotland 2040:

Prioriteringar Vårt Gotland 2040	Effektmål Vårt Gotland 2040
Stimulera innovation och förnyelse.	2. En trygg och attraktiv livsmiljö med goda uppväxtvillkor.
Stärk och utveckla näringslivet.	4. God utbildningsnivå och goda förutsättningar för livslångt lärande.
Utveckla attraktionskraften.	10. God konkurrenskraft och tillväxt i näringslivet.
Utveckla kulturen och ta tillvara kulturmiljöerna.	11. En inkluderande arbetsmarknad där kompetensen möter behoven.
Säkra kompetensen.	
Skapa förutsättningar för byggande och bostadsförsörjning.	

I genomförandeprogrammet för *Näringslivets förutsättningar och innovation* finns flera mål till 2027 med tydlig koppling till detta ärende:

- Fler studenter från Uppsala universitet campus Gotland bor kvar på ön efter avslutad utbildning.
- Gotlands attraktionskraft är stärkt.
- Fler gotländska företag är aktiva på en större marknad.
- Företag med utvecklingsambitioner har goda förutsättningar att hitta finansiering på Gotland.
- Näringslivet är bra och det finns goda förutsättningar att starta, driva och utveckla företag.
- Utveckla det finansiella systemet så att kunskap och privat riskkapital matchar behoven och ökat tillväxttakten i start-ups och innovativa system.

I *OECD Territorial Reviews* (kapitel 3) återfinns en rekommendation som berör speldesign:

- Utnyttja öns kreativa och kulturella potential, vidareutveckla de kreativa och kulturella sektorerna och främja sektorsövergripande innovationsprogram.
- Inrätta ett närmare samarbete mellan universitetets program för speldesign och Region Gotland för att utveckla möjligheterna till ett potentiellt spelkluster.
- Inrätta ett inkubator/accelerationsprogram för kreativa och kulturella sektorer som bland annat ger speldesignstudenter stöd så att de kan bli professionella spelutvecklare.

I Region Gotlands kulturplan redogörs för Region Gotlands mål och ambitioner för kulturområdet 2021-2024. Kulturplanen har fyra mål i kapitlet Spelkultur (4.9):

- Vi vill medverka till en ökad kunskap om och synlighet av spel som konst- och kulturområde och som en motor för innovation och utveckling inom andra områden.
- Vi vill verka för tillkomsten av fler mötesplatser och tillgängliga lokaler för kreativa spelaktiviteter och möjligheter för nätverkande.
- Vi vill skapa likvärdiga möjligheter för barn och unga att delta i spelkulturen och själva få prova på eget spelskapande.
- Vi vill inleda samverkan mellan universitetet och Region Gotland inom flera områden och gärna på forskningsnivå.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-05-10

Bilaga 1. Rapport/förstudie av Kjell Hedgard Hugaas, Region Gotland.

Rapporten är skriven på engelska

Bilaga 2. RISE rapport – Kraftsamling dataspelsbranschen (genomförd på uppdrag av Vinnova)

Skickas till

Uppsala universitet campus Gotland, avdelningen för speldesign, Olle Jansson
Föreningen Gubis, ordförande Kristina Olsson

RS § 220 Slites lokala utvecklingsplan

Ärendenummer: RS 2023/1089
Paragraf föregående instans: REGU 38

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Att arbeta fram en lokal utvecklingsplan (process) handlar om att genomföra ett strategiskt arbete med fokus på utveckling på en specifik och avgränsad plats. Utvecklingsplanens upplägg utgår från en trestegsmodell; nuläge - vision och målbild – insatsplan/handlingsplan. I den lokala utvecklingsplanen beskriver bygden sitt läge efter tre perspektiv på attraktionskraft, leva & bo, etablera & utveckla och besöka & uppleva.

Slite beskriver i sin lokala utvecklingsplan bygdens mål att vara en bygd med ett gott utbud av offentliga och kommersiell service tillsammans med ett gott handelsutbud. Där det byggs fler bostäder för att möta framtidens behov. Det lokala företagsklimatet ska vara gott och genomsyras av social hållbarhet och samverkan. För såväl boende som besökare ska det vara trevligt att uppleva bygden året runt. Besökare ska fungera som goda ambassadörer för kommande besökare.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att ett lokalt arbete med att stimulera och stärka engagemanget och utvecklingskraften i bygden är av stor betydelse för en hållbar regional utveckling. Att bygder arbetar systematiskt med lokala utvecklingsplaner och/eller smarta landsbygdsstrategier som metod för att hantera lokala utvecklingssträvanden, är en viktig del i ett långsiktigt och systematiskt arbete med landsbygdsutveckling och leder till stärkta bygder.

Bygdens lokala utvecklingsplan hanteras inom ramen för Region Gotlands *Arbetsmodell för landsbygdsutveckling*.

För Region Gotland är det värdefullt med en aktör som tar ansvar för att samla bygden i gemensamma och övergripande frågor, föreningen Slite Intresseförening och Slite Utveckling AB är sådana. Region Gotland anser att Slite tagit fram ett mycket ambitiöst och bra material vilket ger bygden goda möjligheter för fortsatt arbete med bygdens utveckling.

Slites Lokala utvecklingsplan var färdig under andra delen av 2023, sedan dess har det hänt mycket i bygden. Den fråga som lagts stort fokus på sedan dess är frågan om lokal bostadsförsörjning.

Möjligheterna och utvecklingen inom ramen för landsbygdsutveckling har en stor bredd och kan återfinnas inom följande prioriteringar och effektmål i den regionala utvecklingsstrategin Vårt Gotland 2040:

Prioriteringar Vårt Gotland 2040	Effektmål 2040
Gå före i klimat- och energiomställningen.	1. En god, jämlik och jämställd hälsa.
Stimulera innovation och förnyelse.	2. En trygg och attraktiv livsmiljö med goda uppväxtvillkor.
Stärk och utveckla näringslivet.	4. God utbildningsnivå och goda förutsättningar för livslångt lärande.
Utveckla attraktionskraften.	10. God konkurrenskraft och tillväxt i näringslivet.
Främja hälsa, delaktighet och trygghet.	11. En inkluderande arbetsmarknad där kompetensen möter behoven.
Utveckla kulturen och ta tillvara kulturmiljöerna.	12. God tillgänglighet och hållbara kommunikationer.
Stärk tillgängligheten.	
Skapa förutsättningar för byggande och bostadsförsörjning.	

I genomförandeprogrammet för Näringslivets förutsättningar och innovation finns flera mål till 2027 med tydlig koppling till detta ärende:

- *Gotlands attraktionskraft är stärkt.*
- *Det finns goda förutsättningar för hållbar platsutveckling i bygder över hela Gotland.*
- *Näringslivsklimatet är bra och det finns goda förutsättningar att starta, driva och utveckla företag.*
- *Minst 300 bostäder per år har i genomsnitt byggts på Gotland 2022-2027.*

I Handlingsplanen har bygden angett Region Gotland som ansvarig/delansvarig för insatser. Respektive fråga behöver hanteras separat av Region Gotland.

Insatser som har primär koppling till Region Gotland och som behöver följas upp är:

- Trycka på Gotlandshem för ombyggnadsplanerna och förtätning av det ”gamla pensionärshemmet”.
Kommentar: Gäller Tullhagsvägen 2. Gotlandshem har själva indikerat för förtätning och behov av renovering på denna fastighet (enligt Slite Utveckling). Behöver undersökas vidare.

- Möte med privata ägare med mestadels tomma fastigheter för att diskutera möjligheter för lägenheter.
Kommentar: Vad gäller Region Gotlands tomma fastigheter i Slite så har samtalen de senaste åren mellan Slite utveckling och Region Gotland primärt handlat om Region Gotlands fastigheter.
- Köket på Kilåkern 2.
- Tullhuset/ Strandridharegården.
- Vikbagen (f.d. rörlagret).
- Othem Närs 1:22
Utvecklingsaktörer i Slite presenterades på ett dialogmöte med Region Gotland den 25 januari 2022 ett förslag på "Samverkansmodell" kring Region Gotland mark och fastigheter i Slite. Återkoppling från Region Gotland har skett via mejl den 15 februari 2022, samt direktkontakt mellan Fastighetsavdelningen och Slite Utveckling.
Region Gotland har återkopplat att modellen som Slite föreslår, passar inte det uppdrag Teknikförvaltningen har när det gäller egna fastigheter. Region Gotlands uppdrag för regionens egna fastigheter är att de ska rymma organisationens egen verksamhet och finns det inte ett behov inom organisationen ska lokalerna säljas på öppna marknaden.
- Sätta tryck på arbetet om mer planlagd mark för boende i Slite.
Kommentar: Region Gotland äger relativt mycket mark i Slite.
Utvecklingsaktörer i Slite har under en längre tid haft mark- och bostadsfrågor inklusive fastighetsfrågor högst upp på sin agenda i samtal med Region Gotland. Bygden väntas inom kommande decennium att få nya behov kopplat till näringslivsutveckling runt exempelvis Heidelberg Materials Cement Sverige (f.d. Cementa) utveckling.
Region Gotland kan i relation till utvecklingen titta på hanteringar av behovet av bostäder/ byggande för arbetskraft för att säkra kompetensförsörjningen.

Det finns fördelar med att Region Gotland framöver internt samordnar frågor som rör samhällsbyggnadsprocessen i bygden på ett mera sammanhållet sätt. Arbetet bör hållas ihop av samhällsbyggnadsförvaltningen (SBF).
Region Gotland har tillsatt en tillfällig arbetsgrupp med förvaltningschefer för teknikförvaltningen, samhällsbyggnadsförvaltningen och regionstyrelseförvaltningen för att möta de frågor som rör samtliga förvaltningar. Det är ett sätt att kraftsamla kring bygdens utveckling och på ett framåtlutat sätt närma sig platsens speciella förutsättningar och utmaningar kommande år.
- Utred möjligheten med regelbundna båtturer till befintliga bryggor runt naturreservatet och Enholmen. Sök driftsbidrag hos Region Gotland.
Kommentar: Region Gotland är positiv till utveckling av Slite skärgård. Det är viktig nod för platsutveckling. Det finns stora synergieffekter med utveckling av en Nationalpark vid Bästeträsk.
Det finns flera finansieringsmöjligheter för olika faser i sådan process.
Utvecklingsprojekt till denna typ av förändring/ utveckling söks med fördel hos Leader Gute. Länsstyrelsen i Gotlands län är också en aktör som bör involveras.

Region Gotland ansvarar inte för platserna/ bryggorna. Kultur- och fritidsavdelningen hade tidigare (1980/90-talet) stöd till badbryggor, toaletter och dylikt. Fram till den 31 mars 2023 har kultur- och fritidsavdelningen haft ett stöd till så kallade samlingslokalhållande föreningar (Bygdegårdsföreningar/ Folkets Hus), vilket inte hade varit aktuellt i detta fall. Inom kort får kultur och fritid ett nytt bidragssystem.

- Kontrollera med ansvariga för gotland.com att det är en lämplig kanal för informationsspridning. Bjuda in alla intresserade föreningar och företag för att i workshop form registrera sig och visa event på gotland.com.

Kommentar: *Region Gotland ansvarar för plattformen gotland.com. Workshop har redan genomförts i Slite av medarbetare på enheten Hållbar Tillväxt. Den 1 maj började ett utvecklingsprojekt "Relocation Gotland" (RS 2023/542), som ägs av Region Gotland som innebär en utveckling av gotland.com med fokus på att projektet ska bidra till en positiv befolkningstillväxt, en attraktiv universitetsö och ett hållbart näringsliv.*

- Samtal med Region Gotland, teknikförvaltningen om att göra om en del av Torget.

Kommentar: *Slite är den serviceort där Region Gotland, teknikförvaltningen (TKF) har investerat mest medel på utveckling av offentlig plats det senaste decenniet. Offentliga platser i Slite som har utvecklats är bland annat torget, promenadstråk, grillplats och sittytor på strandpromenaden/badet, ny brygga, tillgänglighetsramp och toalett på badplatsen, grillplats vid Lillungsrev och renovering av vatten och damm i parken med tillhörande planteringar. TKF anlade den norra delen av torget dvs. delen med grus för cirka 10 år sedan. Den norra torgdelen är ett modernt torg med grus till skillnad mot den södra delen, som är hårdgjord yta (asfalt). Möjliga utvecklingsmöjligheter för torget är att titta på rumsligheten och få de två olika delarna att hänga ihop på ett enhetligt sätt.*

Teknikförvaltningen har fått "Investeringsmedel till landsbygdsutveckling" för att möta utpekade landsbygdsutvecklingsbehov (RS 2020/183). Tekniska nämnden har inte beslutat om utökad driftsbudget kopplad till investeringar, vilket innebär att alla projekt inte kan startas upp.

Teknikförvaltningen gör nu en översyn vilka av projekten som eventuellt kan genomföras utan utökad driftsbudget.

- *Parken: utveckling av mötesplatser som möjliggör möten mellan generationer i samband med att en ny lekplats byggs. (TKF arbetar med processen kring en ny lekplats. Uppdraget är ännu inte upphandlat.)*
- *Aktivitetsredskap på en eller flera platser i sambället för att främja fysisk hälsa.*
- *Plantera träd i sambället enligt behovet i I-Tree.*
- *Placera ut två Big belly (solcellsdriven papperskorg).*
- *Be Region Gotland, teknikförvaltningen sätta upp skyltar med pilar speciellt den på torget.*

Kommentar: Teknikförvaltningen planerar för att hålla en dialog med Slite Utveckling och Slite intresseförening angående utpekade projekt inom ramen för investeringsmedel till landsbygdsutveckling.
Teknikförvaltningen är i ett pågående arbete med att ta fram ett "Möbleringsprogram" där presenteras ett urval av utrustning till Region Gotlands offentliga platser, som baserar sig både på hållbarhetskrav och estetik. Möbleringsprogrammet ska ge förutsättningar till att skapa en god sammanhållen utemiljö med avseende på det offentliga rummets utrustning och möblering. Det påverkar vilka skyltar och dylikt som kommer att förordas.

Slite (Utvecklingsbolaget och Intresseföreningen) har fått medel till av Region Gotland för att arbeta vidare med de insatser som beskrivs i den Lokala utvecklingsplanen, 900 000 kronor (2021) + 300 000 kronor (2022). Inom ramen för detta bör en hel del aktiviteter kunna genomföras för att uppnå målen i utvecklingsplanen.

På regional nivå pågår just nu flera övergripande platsutvecklingsprojekt från vilka det går att hämta lärdomar och nätverk till insatserna i Slite. Projekten är:

- Framåt – nu utvecklar vi Gotlands landsbygder tillsammans, Gubis.
- Näringslivsdriven platsutveckling, Tillväxt Gotland/Gotland handel.
- Vi Landsbyggare på Gotland, Leader Gute.
- "Roma, Klintehamn, Hemse", ett samverkansprojekt i de tre orterna.

EU-fonden för en rättvis omställning (FRO) och dess inriktning mot mineralindustrin på Gotland kommenteras inte i detta ärende.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Bilaga 1. Slites lokala utvecklingsplan

Bilaga 2. Sammanfattning av den lokala utvecklingsplanen

Bilaga 3. Signerad avsiktsförklaring mellan Region Gotland (regiondirektör) och ansvariga föreningar i Slite.

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-06-05

Skickas till

Slite Utveckling AB

Slite Intresseförening

RS § 221 Information: Bildandeprojektet kring ny nationalpark

Ärendenummer: RS 2018/1262
Paragraf föregående instans: REGU § 39

Regionstyrelsens beslut

- Informationen kring arbetet med bildandeprojektet godkänns.

Sammanfattning

Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Länsstyrelsen i Gotlands län och Region Gotland har sedan 2019 samarbetat kring att bilda en nationalpark i Bästeträskområdet på norra Gotland. Arbetet följer en projektplan som har en tidshorisont fram till planerad invigning av parken andra kvartalet 2025.

Under perioden februari 2021 till och med april 2023 har arbetet inom bildandeprojektet främst varit inriktat på markåtkomst, kunskapsinsamling, naturvägledning samt framtagande av föreskrifter och skötselplan.

Naturvårdsverket har i ett separat projekt startat arbetet med att tillskapa parkens entréer. Parallellt med detta var det tänkt att arbetet med att tillskapa vandrings- och cykelleder, rastplatser med mera skulle göras. Mycket av det arbetet var planerat att finansieras genom de vanliga skötselanslagen för skyddad natur. På grund av statsbudgetens drastiskt nedsedda anslag på detta område har arbetet till stor del tvingats skjutas på framtiden.

Omvärldsläget har gjort att vissa presumtiva fastigheter, exempelvis området väster om Trälgar skjutfält, har fallit bort eftersom Fortifikationsverket vill säkra ett påverkansområde till skjutfältet.

Förutom markförvärv pågår för närvarande arbete med färdigställandet av föreskrifter respektive skötselplan, två centrala dokument som tillsammans med det slutgiltiga förslaget till avgränsning kommer gå ut på remiss hösten 2023.

Bedömning

Under perioden februari 2021 till och med april 2023 har arbetet inom bildandeprojektet främst varit inriktat på markåtkomst, kunskapsinsamling, naturvägledning samt framtagande av föreskrifter och skötselplan. Som nämndes ovan har Naturvårdsverket dessutom kommit igång med ett entréprojekt och Region Gotland har gjort en förstudie kring potentialen för ett omlandsarbete.

Markåtkomst är en svårplanerad process. Vid kommande halvårsskifte 2023 når projektet en punkt i planeringen efter vilken inga *nya* förhandlingar om markinköp påbörjas.

Ett antal centralt belägna fastigheter inom området ägs av bolag verksamma inom mineralindustrin. Ett av bolagen fick nyligen i en dom rätt till kompensation från staten, en dom staten överklagat. Det finns i dagsläget ingen dialog kring köp av dessa markinnehav.

Det har varit viktigt för Naturvårdsverket att förvärva ett antal nyckelfastigheter som kan knyta ihop statens norra markinnehav i området med det södra. Ett sammanhängande markområde är viktigt både för att lagtexten är formulerad så, men också för att de flesta besökare nog förväntar sig det. Rent praktiskt är det också viktigt för att kunna anlägga vandrings- och cykelleder. Eftersom staten måste äga all mark i en nationalpark gäller det även vägarna. Många samfällt ägda vägar i området har visat sig vara mycket svårutredda.

Det förändrade säkerhetsläget har gjort att Naturvårdsverket och Länsstyrelsen haft flera avstämningar med Försvarmakten och Fortifikationsverket kring mark- och havsområdet kring Trälgar skjutfält. Fortifikationsverket vill säkra ett påverkansområde väster om skjutfältet. Det är mark som Naturvårdsverket redan äger och som ingår i Natura 2000, men tyvärr kommer det markområdet falla bort. Av allt att döma kommer inte heller havsområdet norr om skjutfältet kunna ingå i parken, vilket är synd eftersom det har höga marina värden, kanske de allra högsta längs den aktuella kuststräckan.

I övrigt har bara mindre justeringar gjorts av det så kallade arbetsområdet jämfört med tidigare rapportering. Den 30 september 2023 går förslaget kring föreskrifter, skötselplan och avgränsning ut på remiss. Efter bearbetning av remissvaren går samma material som förslag till regeringen 30 juni 2024.

Kunskapsinsamling i olika former har gjorts kontinuerligt. Det har rört sig om inventeringar av flora och fauna, men också underlag om områdets historia, målpunkter, trafikmängder, behovet av besöksanläggningar med mera. Kunskapsunderlaget har sedan använts som underlag för beslut kring vandringsleder, entréer, naturvägledning etc. Bildandeprojektet under hela processen också haft stor nytta av det omfattande förstudiearbete som gjordes 2016–2017, där många frågor belystes i ett tidigt skede.

Två dokument som är centrala vid bildande av såväl nationalparker som naturreservat är föreskrifter respektive skötselplan. Utgångspunkten för detta arbete har varit föreskrifter och skötselplaner för redan befintliga naturreservat i området. Grundinställningen i arbetet är att staten inte ska reglera företeelser som inte utgör ett hot mot bevarande- eller upplevelsevärdena.

Av de företeelser som kan komma att behöva regleras, kan man arbeta med regleringar i tid eller rum och därigenom undvika generella förbud året om. Med start under maj månad kommer Naturvårdsverket och Länsstyrelsen att träffa representanter för många olika intresseorganisationer (jakt, fiske, friluftsliv, ridning etc.) för att diskutera förslag till föreskrifter. De färdiga

förslagen på föreskrifter och skötselplan kommer sedan ingå i den ovannämnda remissen.

I sammanhanget är det relevant att nämna att regeringens drastiskt minskade skötselanslag för skyddad natur givetvis kommer påverka även Bästeträskområdet. Inte bildandeprojektet i sig, utan framför allt påverkas skötsel och andra åtgärder, som exempelvis dragning av vandringsleder, som var tänkta att göras innan parken invigs, det vill säga åtgärder i de idag befintliga naturreservaten i området.

Som nämndes ovan, har Naturvårdsverket också startat arbetet med att anlägga entréer. Entréer innefattar alla fysiska strukturer som finns i anslutning till parkens angöringspunkter, som exempelvis skyltar, toaletter, rastskydd, parkeringsplatser och liknande. Budget för detta arbete verkar dock än så länge inte påverkas. Entréprojektet samarbetar givetvis med bildandeprojektet och har även haft direktkontakt med Region Gotland i frågor som t ex rör kollektivtrafik, besöksnäring, omlandsstudien med mera.

En fråga med anknytning till entréer är den populära badplatsen Blå Lagunen i Ar, som kommer ingå i nationalparken. Eftersom Ar sannolikt kommer få en av entréerna till parken och trafiksituationen runt badplatsen redan nu är besvärlig sommartid, har det varit viktigt för Länsstyrelsen att komma igång med trafikstyrande åtgärder. Arbetet kommer fortsätta tills en acceptabel trafiksituation sommartid har uppnåtts, men även detta arbete kan komma att påverkas av de minskade anslagen.

En central fråga för Region Gotland är frågan kring framtida råvattenuttag från Bästeträsk. Om det i framtiden finns behov av större vattenuttag än vad dagens tillstånd medger behövs en ny vattendom. Det är väl känt inom bildandeprojektet att Region Gotland önskar en tidig dialog kring mer praktiska frågor kring ledningsrätt och liknande genom nationalparken.

Bildandeprojektet genomförde ett webinarium på temat tillsammans med Region Gotlands teknikförvaltning redan i maj 2020. Sedan juni 2022 arbetar teknikförvaltningen med mätningar av utflöde och man räknar med att inom kort ha en modell av samma typ man har för Tingstäde träsk för hur kapaciteten i träsket ser ut för olika årstider. När modellen är klar kan frågan om utökad dricksvattenproduktion från träsket är möjlig få ett svar och det svaret kommer sedan jämföras med andra alternativ. Regionstyrelseförvaltningen fortsätter bevaka frågan.

En fråga som får anses avklarad under perioden är försäljningen av Forskningsstationen i Ar till Uppsala Akademiförvaltning KB (TN 2022-02-09 § 13). I en parallell försäljning sålde Region Gotland resterande del av fastigheten Fleringe Smiss 1:9 (cirka 4,5 ha) till Naturvårdsverket (TN 2022-09-14 § 150), mark som kommer att ingå i nationalparken.

Regionstyrelseförvaltningens samlade bedömning är att arbetet med bildandet av nationalparken i stort sett följer projektplanen och tidsmässigt går bra. De minskade anslagen för skötsel av skyddad natur kommer dock initialt påverka möjligheten för allmänheten att uppleva parken genom vandringsleder och liknande. Många av arbetsområdets centrala markområden har heller inte gått att förvärva, vilket heller inte var väntat.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelsen 2019-02-28, § 52

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2021-01-20

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-05-10

RS § 222

Uppdrag. Samverka med Trafikverket, besöksnäringen och andra aktörer för att se över förutsättningarna att genomföra en studie om möjligheterna att anlägga olika typer av cykelvägar/stigar

Ärendenummer: RS 2022/1525

Paragraf föregående instans: REGU § 40

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelseförvaltningen får i uppdrag att ta fram en regional cykelplan.

Sammanfattning

Regionstyrelseförvaltningen har fått i uppdrag att i samverkan med andra aktörer se över förutsättningarna att genomföra en studie om möjligheten att anlägga olika typer av cykelvägar/stigar, RS 2022-10-27, § 271. Detta kan hanteras genom att ta fram en regional cykelplan för Gotland.

En regional cykelplan är ett samlat regionalt vägledande dokument för utveckling av ökad och säker cykling och kan bland annat användas för att ge stöd och vägledning vid prioritering av investeringar i cykelåtgärder. Huvuddelen av regionerna i mellersta och södra Sverige har regionala cykelplaner.

Syftet med en regional cykelplan är att främja cykling. Utöver åtgärder kopplade till den fysiska infrastrukturen kan det handla om exempelvis mobility management-åtgärder, trafikinformation eller digitalisering. Den regionala cykelplanen är inte begränsad till väghållarskap utan ska titta på de lösningar som är mest lämpade ur ett cykelperspektiv. Planen kan omfatta cykelvägar av olika standard, exempelvis gång- och cykelbana, sommarcykelväg eller cykelfält.

För att ta fram en regional cykelplan behöver en konsult upphandlas och en arbetsgrupp bildas. Detta kan genomföras inom befintlig budget och med interna resurser. Trafikverket kan vara med både som part och från 2024 även som medfinansierare och kan även bistå i upphandlingen av konsult.

Arbetet med den regionala cykelplanen för Gotland föreslås genomföras parallellt eller i nära dialog med revideringen av cykelplanen för Visby, när och om det beslutas, för att uppnå synergier och få en enhetlighet i planernas målsättningar. Till de gemensamma målen bör man också peka ut uppföljningsbara indikatorer och göra en plan för kontinuerlig uppföljning som synkroniseras mellan de båda respektive planerna.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att en regional cykelplan skulle svara upp mot uppdraget som gavs av regionstyrelsen 2022-10-27, § 271; flera av riktlinjerna i samrådsförslaget för översiktsplanen samt mot beslutade prioriteringar i länsplanen 2022-2033.

En regional cykelplan skulle ha status som en åtgärdsvalsstudie och därför fungera som ett dokument att plocka åtgärder ur och på så sätt kunna ge snabbare framdrift vad gäller cykelåtgärder. Det skulle vara gynnsamt för såväl arbetspendling, rekreationscykling som för besöksnäring samt underlätta ett mer aktivt liv och därmed bidra till att uppfylla mål i genomförandeprogrammet Kraftsamling för hälsa och ett socialt hållbart Gotland 2023-2027.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Ej aktuellt.

2. Ekonomiskt perspektiv

Upphandling av konsult kan genomföras inom befintlig budget. Arbetet genomförs med interna resurser.

3. Barnperspektiv

Den regionala cykelplanen syftar till ökad cykling i olika grupper, bland annat barn och unga. Åtgärder för ökad och säkrare cykling vore positivt ur ett barnperspektiv.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bättre möjligheter för cykling är positivt för kvinnor och män.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

En regional cykelplan skulle innefatta cykelvägnät över hela Gotland.

6. Klimat och miljöperspektiv

Den regionala cykelplanen syftar till att bidra till ökad cykling och till åtgärder för en bättre cykelinfrastruktur och därmed underlätta för fler att ersätta bilen med cykel.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelsen 2022-10-27, § 271

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse Regional cykelplan 2023-05-09

RS § 223 Månadsrapport april 2023 Region Gotland

Ärendenummer: RS 2023/10
Paragraf föregående instans: AU § 148

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Månadsrapporten godkänns
- De åtgärder som beslutades om i delårsrapport 1 ska genomföras.

Sammanfattning

Region Gotlands resultat för perioden januari – april är 46 mnkr och har ökat jämfört med periodresultatet i delårsrapport 1 (-49 mnkr). Den stora förändringen jämfört med delårsrapport 1 beror på att reavinsten från fastighetsförsäljningar bokförts i april. Nämndernas sammanlagda periodresultat visar på en negativ budgetavvikelse på -42 mnkr (-70 mnkr i delårsrapport 1).

Region Gotlands resultat för helåret prognostiseras till -69 mnkr. Det är 16 mnkr bättre än i delårsrapport 1 då årsprognosen var -85 mnkr. Nämndernas sammanlagda prognostiserade underskott mot budget har ökat, vilket vägs upp av att prognosen för finansförvaltningen har förbättrats.

Nämndernas sammanlagda årsprognos visar på en budgetavvikelse på -163 mnkr, det är en försämring med 8 mnkr jämfört med delårsrapport 1. Sex av sju nämnder prognostiserar underskott, enbart gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden prognostiserar ett överskott.

I finansförvaltningen har den senaste skatteprognosen från SKR i april beaktats och innebär att skatteintäkter väntas bli ytterligare 22 mnkr högre än i föregående prognos. Samtidigt har övriga intäkter förbättrats med 3 mnkr. Detta gör att finansförvaltningens budgetavvikelse är förbättrad med 25 mnkr jämfört med delårsrapport 1.

Det ackumulerade sjuktalet för perioden januari-mars 2023 uppgår till 6,8 procent. Jämfört med samma period föregående år är det en sänkning av sjuktalet med 2,1 procent.

Bedömning

Årets resultat prognostiseras till -69 mnkr, vilket är en negativ budgetavvikelse på 165 mnkr. Det är en förbättring med 16 mnkr jämfört med delårsrapport 1. Underskottet är till viss del en effekt av ett allmänt högre prisläge, men det kommer också av att de riktade statsbidragen från staten minskat samtidigt som verksamhetens kostnader inte minskar i samma omfattning. Det här är särskilt tydligt inom vården. Bedömningen är att ekonomin inte är i balans.

Jämfört med prognosen i februari räknar SKR med starkare utveckling av skatteunderlaget 2023. Den senaste statistiken över lönesummeutvecklingen (till och med februari) och läget på arbetsmarknaden indikerar en starkare utveckling 2023 än vad SKR prognostiserade i februari. Prognosen för skatteintäkterna har därför höjts och beräknas bli 22 mnkr högre än prognosen från februari.

En grundförutsättning för en stabil ekonomi för regionen som helhet är att nämnderna klarar sina uppdrag inom de ekonomiska ramar som tilldelats.

Den osäkra ekonomiska situation vi befunnit oss i under pandemin har hanterats genom att det funnits marginal i budgeten och att staten generöst kompenserat kommuner och regioner för kostnadsökningar. Det har då varit möjligt att även bevilja vissa tilläggsanslag till nämnderna. De underliggande utmaningarna i verksamheten när det gäller kompetensförsörjning och demografisk utveckling blir tydliga nu när dessa statsbidrag försvunnit samtidigt som inflationen är hög och vi går in i en lågkonjunktur.

Åtgärder för att minska underskottet bör vidtas inom alla nämnder.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Månadsrapport april 2023 Region Gotland 2023-05-24
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-05-24

RS § 224 Justering av elpriset i hamntaxa

Ärendenummer: RS 2022/1506

Paragraf föregående instans: AU § 149

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Justering av elpriset som innebär en sänkning i hamntaxan från 2,55 kr per KWh till 1,72 kr per KWh antas.
- Justeringen gäller från och med 1 oktober 2023.

Sammanfattning

Regionfullmäktige beslutade 2022-12-12, (RF § 230) om justering av elpriset i hamntaxa från 1,55 kr per KWh till 2,55 kr per KWh. Justeringen gäller från och med 2023-01-01. Beslutet togs med anledning av att tekniska nämnden och hamnavdelningen bedömde att taxan för el behövde höjas på grund av kommande förändrat elprisavtal 2023 samt den eskalerade prisstegringen av elkostnaden. Om elpriset skiljer sig markant från 2,55 kr/kWh under 2023 kan ytterligare justering bli aktuell, nedåt eller uppåt.

Tekniska nämnden och hamnavdelningen har inkommit med en ny bedömning efter att ett nytt elavtal slutits med elleverantören, som innebär att elpriset kan justeras nedåt från 2,55 kr per KWh till 1,72 per KWh. Den befarade kostnadsökningen som förutsågs angående elpriset har uteblivit. Nuvarande elpris på 2,55 kr/kWh innebär en överprissättning på 1,5 mnkr utifrån 2022 års elförsäljning till kunderna. Beslutet innebär att taxan anpassas nedåt till det nya avtalet för förbrukningsavgiften.

Alla priser ovan är exklusive moms.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen tillstyrker att regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige att besluta om justeringen. Alla regionens taxor ska baseras på självkostnad.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionfullmäktige 2022-12-12, RF § 230

Tekniska nämnden 2023-04-19, TN § 95

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-05-08

Skickas till

Författningssamlingen Hamntaxa 2023 – gällande Region Gotlands hamnar
Tekniska nämnden

RS § 225 Överföring av budgetmedel för ökat bostadsbyggande från miljö- och byggnämnden till tekniska nämnden

Ärendenummer: RS 2023/1150

Paragraf föregående instans: AU § 150

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Budgetanslag på 1 mnkr överförs från miljö- och byggnämnden till tekniska nämnden avseende medel för ökat bostadsbyggande i 2023 års budget.

Sammanfattning

I oktober 2022 flyttades mark- och exploateringsverksamheten från teknikförvaltningen till samhällsbyggnadsförvaltningen. Budgetmedel för verksamheten har inför 2023 därmed överförts från tekniska nämnden till miljö- och byggnämnden. I de medel som flyttats ingick felaktigt en tillfällig ramförstärkning under 2022 om 1 mnkr avseende ökat bostadsbyggande, som miljö- och byggnämnden härmed vill återföra till tekniska nämnden. Indragning av dessa medel har gjorts från tekniska nämndens anslagsram. För att möta denna indragning behöver medel återföras till tekniska nämnden. Denna justering är endast av administrativ karaktär.

Regionstyrelseförvaltningen har inget att invända mot förslaget.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Miljö- och byggnämnden 2023-04-19, § 59

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-05-05

Skickas till

Miljö- och byggnämnden

Tekniska nämnden

RS § 226 **Begäran om tilläggsanslag för ökat investeringsutrymme 2023, räddningstjänsten**

Ärendenummer: RS 2023/1160

Paragraf föregående instans: AU § 151

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Räddningstjänsten beviljas tilläggsanslag på 1 miljon kronor till investeringspotten 2023 för färdigställande av övningsplats etapp 1.
- Tilläggsanslaget finansieras ur regionens eget kapital.

Sammanfattning

Räddningstjänsten begär att få en utökad investeringspott 2023 på 1 miljon kronor för att kunna färdigställa övningsplatsen etapp 1 för att kunna ta den i bruk under innevarande år.

Övningsplatsen som ligger i anslutning till brandstationen i Visby är under färdigställande. Till sommaren planeras etapp 1 vara klar för att kunna tas i drift vilket innebär en efterlängtd förbättring av möjligheten att kunna öva och träna hanterandet av olyckor. Efter färdigställande kommer räddningstjänstens övningar också ske på ett miljövänligt sätt. Arbetet har pågått under tre år och sker i ett samarbete med gymnasieskolans yrkeslinjer.

Idag är denna typ av övningar förlagd till en plats som medför kostnader i form av hyra. När etapp 1 är färdigställd kommer extern hyreskostnad att utebli och i stället generera intäkter eftersom det finns intressenter som väntar på att få hyra in sig på räddningstjänstens övningsplats. En utökad investeringspost om 1 miljon kronor är nödvändig för att kunna slutföra etapp 1 och möjliggöra att övningsplatsen kan tas i bruk.

Beslutad pott inklusive tilläggsanslag för räddningstjänsten 2023 är 12 miljoner kronor. Investeringspott används till de upphandlade bilar som beställts (8 mnkr), planerad ombyggnad av dusch- och omklädningsrum på brandstationen i Klintehamn (3 mnkr), samt brandmaterial (1 mnkr).

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens bedömning och förslag till beslut är att färdigställandet av övningsplatsen etapp 1 behöver genomföras för att övningar ska kunna ske på ett miljömässigt sätt. Bedömningen görs också utifrån att det är ekonomiskt fördelaktigt då kostnader för extern hyra uteblir, samt att de möjliga hyresintäkter för övningsplatsen kan täcka de ökade avskrivningskostnaderna.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-05-08

Skickas till

Räddningstjänsten
Regionstyrelsen

RS § 227 **Begäran om tilläggsanslag Visby lasarett ombyggnad bårhus**

Ärendenummer: RS 2023/1072

Paragraf föregående instans: AU § 152

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Tekniska nämnden beviljas tilläggsanslag på 4,2 miljoner kronor för ombyggnation Visby lasarett bårhus.
- Tilläggsanslaget finansieras ur regionens eget kapital.
- Ökad internhyra till följd av investeringen belastar hälso- och sjukvårdsnämndens befintliga budgetram.

Sammanfattning

Tekniska nämnden har begärt ett tilläggsanslag på 4,2 miljoner kronor för ombyggnation av Visby lasarett bårhus.

Bårhuset har idag kapacitetsbrist och befintlig teknik är uttjänad. Under pandemin köptes flera vagnar in för att klara kapaciteten, men kylrummet är inte anpassat för ett ökat antal vagnar. Det försvårar hanteringen av avlidna och påverkar arbetsmiljön. Avsikten med projektet har tidigare varit att göra vissa anpassnings- och förbättringsåtgärder, men projektets styrgrupp gör nu bedömningen att det är mer lämpligt att ta ett helhetsgrepp då verksamheten är i behov av en mer permanent och hållbar lösning.

Ombyggnation innebär nya ytskikt och att befintlig yta effektiviseras. Ingen utbyggnation behöver göras. Kylmaskiner och kistkylar byts ut till mer energieffektiva, driftsäkra, miljövänliga och framtidssäker köldmedium. Kapaciteten av antal platser kommer att utökas, från 34 till 48 platser varav fyra för större kroppar. Antal platser för kistkylar ökas från 10 till 12 stycken. Utöver ovanstående innebär även ombyggnationen vinster med effektivare hantering och att arbetsmiljön blir i rumstemperatur med bättre ergonomi och mindre tunga lyft.

Tekniska nämnden har 3 miljoner kronor avsatta för projektet, som beviljats till hälso- och sjukvårdsnämnden för ombyggnation av Visby lasarett bårhus i Strategisk plan och budget 2021-2023, RF § 309.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att tekniska nämnden beviljas tilläggsanslag.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens bedömning och motivering av förslaget till beslut är att dessa åtgärder behöver genomföras för att få en mer permanent kapacitetshöjande och långsiktig helhetslösning. Åtgärderna bidrar till att en god arbetsmiljö uppnås.

Investeringen innebära att kapitalkostnaderna, vilket är avskrivningskostnader och internränta, kommer att bli högre och att internhyran från teknikförvaltningen därmed kommer att höjas.

En ökad hyra för anpassningen kommer att belasta hälso- och sjukvårdsnämndens befintliga budgetram.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Tekniska nämnden 2023-04-19, § 99

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-04-25

Skickas till

Tekniska nämnden

Hälso- och sjukvårdsnämnden

RS § 228 Strategiskt arbete kring hedersproblematik

Ärendenummer: RS 2023/339

Paragraf föregående instans: AU § 153

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Regionstyrelseförvaltningen fick 2023-01-24 (RS § 22) i uppdrag att återkomma till regionstyrelsens arbetsutskott med en fördjupad diskussion om det strategiska arbetet kring hedersproblematik.

Idag finns strategiska dokument som beskriver arbetet för att stoppa mäns våld mot kvinnor. Hedersproblematik omfattas av dessa skrivningar eftersom det bygger på starkt patriarkala och heteronormativa föreställningar. De dokument som åsyftas är Vårt Gotland 2040 Regional utvecklingsstrategi för Gotland (RUS). Inom prioriteringen Främja hälsa, delaktighet och trygghet, ingår Värna en trygg uppväxt fri från våld, som en av inriktningarna. Inriktningen innebär att arbetet för att motverka mäns våld mot kvinnor behöver stärkas, samt att ingen ska utsättas för eller bevittna våld i hemmet, vare sig som vuxen eller barn. Det är en förutsättning för en bra och trygg uppväxt.

Arbetet beskrivs även i Genomförandeprogrammet Kraftsamling för hälsa och ett socialt hållbart Gotland 2023–2027. Mål 4.5 Våld förebyggs, upptäcks och stöd erbjuds, beskriver vikten av samverkan. Ett prioriterat insatsområde är just insatser för att minska utsatthet i form av hedersrelaterat våld och förtryck. Det innebär att i det arbete som pågår och påbörjas inom ramen för genomförandeprogrammet omhändertas hedersproblematiken på ett strategiskt sätt. Det finns regionala och lokala strategiska nätverk, som kontinuerligt arbetar med hedersproblematiken inom arbetet mot mäns våld mot kvinnor. Hur förvaltningarna strategiskt arbetar för att förebygga, upptäcka och erbjuda stödja den typ av våld som hederskultur innebär beskrivs nedan.

Några exempel på vad som görs idag

Förälder i nytt land, är en kurs i föräldraskap som tre förvaltningar samverkar kring, utbildnings- och arbetslivförvaltningen, socialförvaltningen och hälso- och sjukvårdsförvaltningen. Kursen ges på modersmål av föräldrastödjare som genomgått en särskild utbildning för detta. Detta är resultatet av att flera olika enheter tidigare gjort egna försök som varit mindre effektiva. I samverkan kom man fram till att göra en gemensam insats. Nu når man fler familjer och stödet blir mer mångfacetterat. De utbildade föräldrastödjarna är bland annat familjebehandlare, integrationshandläggare och modersmåls lärare. Kursen bedrivs idag som ett projekt finansierat av § 37-medel från Länsstyrelsen.

Planen framåt, för 2024 är att den ska implementeras i ordinarie verksamheter. Samordningen planeras ligga hos Arbetsliv och etablering (UAF), men föräldrastödjare och deltagare ska även fortsättningsvis rekryteras från alla tre förvaltningar. I kursen ges utrymme för att diskutera hederskultur och de förväntningar som finns i svenska samhället. Där påtalas vid upprepade tillfällen vikten av att det i Sverige ses som ansvarsfullt att söka stöd när man upplever att man inte har kontroll eller när någon mår dåligt. De olika träffarna behandlar utmaningar som kan uppstå på olika sätt under ett barns uppväxt.

Utbildnings- och arbetslivförvaltningen: under våren 2023 genomförde både strategen för jämställdhet från Länsstyrelsen och Region Gotland tillsammans en föreläsning kring hederskultur för personal i Gotlands förskolor. Utbildningen handlade om hur man kan förebygga, upptäcka och stödja utsatta personer. Förskolan och utbildnings- och arbetslivförvaltningen har gjort stora satsningar på att utbilda personalen inom områdena genus, jämställdhet och våldsprevention delvis i samarbete med Nina Rung. Detta har bidragit till en ökad medvetenhet och vaksamhet bland personalen för signaler om förtryck och våld.

Skolsköterskorna inom barn- och elevhälsan genomför hälsosamtal regelbundet med eleverna. Där finns utsatthet som ett område att samtala om. Dessutom får samtliga elever i åk 2 besök av en kurator som informerar om barns rättigheter och skyldigheter utifrån barnkonventionen.

Socialförvaltningen: genomförandet av socialförvaltningens plan för arbete mot våld i nära relationer 2022-2023 pågår. En person arbetar heltid inom myndighetsavdelningen för att samordna dessa insatser. Socialnämnden och socialtjänsten har ett helhetsansvar att se till olika behov för olika målgrupper såsom personer utsatta för hederskultur, barn som bevittnat våld, våldsutsatta, samt våldsutövare. Verksamheten utbildar personalen inom området heder och hedersrelaterat våld och förtryck och har rutiner för hur man frågar om våld. I förvaltningen finns nyckelpersoner som har regelbundna träffar för att stödja varandra och driva utveckling.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen: inom barnhälsovårdsprogrammet tillfrågas föräldrar vid sex olika tillfällen om psykosociala riskfaktorer. En av frågorna rör våld, vilket innefattar hederskultur.

Existerande nätverk: inom ramen för Integrationsrådet som samordnas av Länsstyrelsen, har frågan om att genomföra en kunskapshöjande insats kring hederskultur kommit upp. I dagarna har man meddelat att de i november kommer att erbjuda en tvådagarskurs kring hedersproblematik. Utbildningen kommer att ha olika inriktningar utifrån olika målgrupper. Den genomförs av Jämställdhetsmyndigheten.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att det strategiska arbetet kring hederskultur fungerar. Vad verksamheterna ändå efterfrågar är återkommande kompetenshöjande insatser för personal för att aktualisera frågan och för att öka möjligheterna att upptäcka och stödja fler som lever i utsatthet. Detta önskemål samordnas och hanteras av enheten för social välfärd inom avdelningen för regional utveckling i överensstämmelse med genomförandeprogrammet Kraftsamling för hälsa och ett socialt hållbart Gotland.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att informationen tas emot.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-05-08

RS § 229 Återrapportering. Granskning av Regionstyrelsens uppsiktsplikt

Ärendenummer: RS 2022/1558

Paragraf föregående instans: AU § 154

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot och godkänns.
- Som ett led i utvecklandet av ledningssystemet och ny styrmodell får regionstyrelseförvaltningen i uppdrag att ta fram och presentera en uppföljning- och utvärderingsplan för processen Verksamhetsplan där genomförandeprogrammen och OECD rekommendationer samt mål och prioriteringar tas om hand.
- Regionstyrelseförvaltningen får i uppdrag att se över regionens engagemang i bolag och återkomma med förslag på förändring om behov av det finns.

Sammanfattning

KPMG har på uppdrag av Region Gotlands förtroendevalda revisorer granskat regionstyrelsens uppsiktsplikt. Syftet med granskningen var att bedöma om regionstyrelsens uppsikt över nämndernas och bolagens verksamhet är ändamålsenlig och tillräcklig. Revisionsrapporten sammanfattade bedömning är att uppsikten över nämndernas och bolagen, inte är helt ändamålsenlig och tillräcklig i nuläget.

Regionstyrelsen har därför gett regionstyrelseförvaltningen ett antal deluppdrag att utveckla och tydliggöra hur uppsikten över såväl nämnder som de bolag, som Region Gotland helt eller delvis äger, ska bedrivas.

De delar som avser uppsikt över nämndernas verksamhet kommer att omhändertas av såväl ärendeberedningsprocess som planerings- och uppföljningsprocess.

För de uppdrag som avser ägarstyrning och bolagsengagemang har regionstyrelseförvaltningen initierat ett arbete för att utveckla ägarstyrning och uppsikt med planerad återrapportering till regionstyrelsen i november 2023.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att de deluppdrag som avser nämndernas verksamhet, främst innebär fortsatt vidareutveckling av befintliga processer för ärendehantering samt planering och uppföljning.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att de deluppdrag som avser bolagsengagemang kräver ett samlat helhetsgrepp för att utveckla ägarstyrning och uppsiktsplikt för genomförande och återrapportering till regionstyrelsen hösten 2023.

Ärendets behandling under mötet

Meit Fohlin (S) yrkar att tillägg görs i beslutspunkt två enligt följande: *Som ett led i utvecklandet av ledningssystemet och ny styrmodell får regionstyrelseförvaltningen i uppdrag att ta fram och presentera en uppföljning- och utvärderingsplan för processen Verksamhetsplan där genomförandeprogrammen och OECD rekommendationer samt mål och prioriteringar tas om hand.*

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och eget tilläggsyrkande och finner att dessa bifalls.

Beslutsunderlag

Region Gotlands styrmodell 2024-2027
Region Gotlands planerings- och uppföljningsprocess
Kommunallagen
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-05-04

Skickas till

Koncernledningsgruppen

RS § 230 Samråd Detaljplan för del av Tofta Krokstäde 1:38, Region Gotland

Ärendenummer: RS 2023/1214

Paragraf föregående instans: AU § 155

Regionstyrelsens beslut

- Upprättad tjänsteskrivelse inges som yttrande i samråd detaljplan för del av Tofta Krokstäde 1:38, Gotland.

Jäv

På grund av jäv deltar Jennifer Medin (MP) inte i handläggningen av ärendet.

Reservation

Micke Seid (MP) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Sammanfattning

Miljö- och byggnämnden har beslutat om samråd med förslag till detaljplan för del av fastigheten Tofta Krokstäde 1:38. Syftet med planförslaget är att tillskapa tomter för friliggande enbostadshus, förslaget möjliggör för totalt 21 tomter. Planförslaget tydliggör att med användningen bostäder (B) i planen avses boende av ”varaktig karaktär”. Markområdet är i privat ägo och exploitörens avsikt är att tomterna ska säljas för enskilt byggande.

Området ska enligt planförslaget anslutas till kommunalt vatten och avlopp, utbyggnaden av ledningsnätet pågår och kan förväntas vara klar under 2024-2025. Bedömningen i planförslaget är att de kommunala kostnader som uppstår, fullt ut kan finansieras med anslutningsavgifter enligt taxa. Ett genomförande av detaljplanen innebär inga ytterligare kostnader för Region Gotlands vidkommande.

Planområdet omfattas av ”Planprogram för Västergarnsområdet” från 2005, där delar av föreslagen bebyggelseyta ligger inom område som bedöms lämpligt för förtätning, medan del är belägen inom ett område där det öppna landskapet ska bibehållas. I gällande översiktsplan Bygg Gotland 2025 pekas planområdet ut som ett område för planutredning. I och med att förslag till detaljplan för Tofta Krokstäde 1:38 delvis tar i anspråk en del åkermark och öppet jordbrukslandskap, bedöms förslaget inte helt förenligt med gällande översiktsplan.

Planområdet omfattar ca 3,6 ha mark, varav en knapp tredjedel utgörs av stödberättigad jordbruksmark, ett så kallat jordbruksblock. Miljöbalkens hushållningsbestämmelser slår fast att brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar, endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i

anspråk. Jordbruksmark är en begränsad resurs med avgörande betydelse för att trygga livsmedelsförsörjningen i landet och att syftet med bestämmelsen är att säkerställa en långsiktig hushållning med naturresurser.

I planförslaget förs ett resonemang kring problematiken med förekomst av jordbruksmark inom planområdet. Vid en sammanvägning av olika samhällsviktiga aspekter görs i planförslaget bedömningen att intresset att utveckla området på ett ändamålsenligt och lämpligt sätt, väger tyngre än intresset att bevara marken för jordbruksändamål.

- Jordbruksblocket är drygt 1 ha stort och utgör en mindre lott i ett större jordbrukslandskap. Marken brukas inte idag och området är delvis igenvuxet, varför brukningsförutsättningarna till viss del är begränsade.
- Planförslaget avser endast utnyttja halva jordbruksytan för bostäder, resterande del av jordbruksmarken planläggs som naturmark.
- För att bedöma huruvida det väsentliga samhällsintresset skulle kunna tillgodoses med en alternativ lokalisering, har en lokaliseringsbedömning genomförts inom ramen för planförslaget. Av ett tiotal områden som studerats, har endast ett bedömts ha likvärdiga förutsättningar (med begränsningar) som det aktuella planområdet.
- Den rådande bostadsbristen hämmar Gotlands befolkningsutveckling och tillväxt. Region Gotland har ett ansvar för försörjning av bostäder och samhällsservice samt att genom planläggning ge förutsättningar för att tillgodose dessa behov.
- Översiktsplan Bygg Gotland 2025 pekar ut planområdet som område för planutredning. Planförslaget bedömer att planläggningen, som möjliggör ett uppförande av nya bostadshus med tillhörande infrastruktur, tillgodoser ett väsentligt samhällsintresse.
- Aktuellt planområde ligger strategiskt till för den tänkta användningen och med närhet till fungerande infrastruktur. Platsen uppfyller därmed målet med att kunna lokalisera bostäder och arbetsplatser nära varandra och skapa väl fungerande och lämpliga tekniska försörjningssystem. Det bedöms som samhällsekonomiskt viktigt och ett väsentligt samhällsintresse att nyttja redan genomförda investeringar i infrastruktur såsom vägar, vatten- och avlopp, kollektivtrafik, gång- och cykel m m.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen anser att planförslaget med sina tjugotal villatomter är ett viktigt inslag i arbetet med att skapa förutsättningar för att möta behov och målsättningar inom bostadsförsörjningen. Det aktuella området är beläget inom en ur boendesynpunkt attraktiv del av Gotland där det under senare år blivit väsentligt svårare att få till stånd utbyggnadsytor för bostäder. Den enda starka invändningen mot förslaget är att delar av den

planerade tomtmarken kommer att vara belägen inom vad som idag utgörs av jordbruksmark.

Förvaltningen anser att planförslaget på ett ambitiöst sätt tar sig an problematiken kring ianspråktagande av brukningsvärd jordbruksmark för bostadsändamål, men ser att det finns skäl att nyansera bilden och ta upp ytterligare en aspekt som inte belyses i planförslaget. Planförslaget utgår från att de bostäder som så småningom uppförs inom planområdet kommer att användas som permanentbostäder och att planläggningen därför, i sin helhet, bidrar till att uppfylla Region Gotlands bostadsförsörjningsansvar. Det kan dock konstateras att en inte obetydlig andel av de bostadshus som uppförs på Gotland i allmänhet och i Toftaområdet i synnerhet, hittills fått användning som fritidshus eller deltidsbostäder. Det går givetvis inte att förutse hur de som slutligen kommer att bebygga de aktuella tomterna kommer att välja att göra i denna fråga, men det är ändå en parameter som bör noteras.

Sammanfattningsvis anser regionstyrelseförvaltningen dock inte att det finns skäl att göra någon annan bedömning än den som planförslaget landar i när det gäller att motivera ianspråktagandet av jordbruksmark med förekomsten av ett väsentligt samhällsintresse.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bestämmelser kring bevarande av brukningsvärd jordbruksmark finns i miljöbalkens 3 kap. 4 §. Bestämmelsen slår fast att jordbruk är av nationell betydelse och att brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredställande sätt genom att annan mark tas i anspråk.

För planförslaget görs en sammanvägning av olika samhällsviktiga aspekter och utifrån denna bedöms intresset att utveckla området på ett ändamålsenligt och lämpligt sätt väga tyngre än intresset att bevara marken för jordbruksändamål. Bedömningen är att detaljplanen inte strider mot 3 kap. 4 § MB.

2. Ekonomiskt perspektiv

Region Gotland kommer inte att drabbas av några kostnader utöver de som uppstår för utbyggnad av kommunalt VA. Här görs bedömningen att de anslutningsavgifter som ska erläggas kommer att täcka de utbyggnadskostnader som uppstår.

3. Barnperspektiv

Planområdet med dess närhet till natur och bad har goda förutsättningar för en bra livsmiljö och en säker närmiljö att vistas i. Närheten till gång- och

cykelvägen mellan Visby och Klintehamn samt tillgänglig kollektivtrafik är också positiva faktorer för en god livsmiljö. Planområdet ligger i Tofta, där närmsta skola och förskolor ligger cirka 8 km bort. En utveckling av befintliga bostadsområden ger möjlighet för ytterligare barnfamiljer på landsbygden, vilket även skapar ett bättre underlag för fler förskolor och närservice i området, när allt fler barnfamiljer väljer att bosätta sig på landsbygden.

4. Jämställdhetsperspektiv

Det planerade bostadsområdet har närhet till väg 140 vilken trafikeras av kollektivtrafik, något som möjliggör en mer jämställd livsmiljö där bil inte är ett måste.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Förslaget skapar möjligheter för bostadsbyggande utanför tätort, vilket bedöms vara positivt ur ett landsbygdsperspektiv.

6. Klimat och miljöperspektiv

Inte aktuellt.

Ärendets behandling under mötet

På grund av jäv deltar Jennifer Medin (MP) inte i handläggningen av ärendet.

Micke Seid (MP) yrkar att ärendet återremitteras för vidare handläggning för förslag som innebär att jordbruksmark inte tas i anspråk.

Ordförande ställer proposition på om ärendet ska avgöras i dag eller återremitteras och finner att ärendet ska avgöras idag.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Micke Seid (MP) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Beslutsunderlag

Plan- och genomförandebeskrivning, samrådshandling 2023-03-28

Plankarta, samrådshandling 2023-03-28

Beslut samråd Miljö- och byggnämnden 2023-04-19

Kungörelse samråd, 2023-05-04

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-05-16

Skickas till

Samhällsbyggnadsförvaltningen, planenheten

RS § 231 Samråd Detaljplan för Visby Annelund 1:39 m.fl., Region Gotland

Ärendenummer: RS 2023/1215

Paragraf föregående instans: AU § 156

Regionstyrelsens beslut

- Upprättad tjänsteskrivelse inges som yttrande i samråd detaljplan för Visby Annelund 1:39 m.fl, Gotland.

Jäv

På grund av jäv deltar Jennifer Medin (MP) inte i handläggningen av ärendet.

Reservation

Micke Seid (MP) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Sammanfattning

Miljö- och byggnämnden har 2023-04-19 beslutat att samråda med upprättat planförslag för del av Visby Annelund 1:39 med flera. Regionstyrelsen beslutade om planuppdrag 2019-06-12.

Det aktuella planförslaget möjliggör för etablering av en blandning av verksamheter, tekniska anläggningar, kontor, tillfällig vistelse och småindustrietableringar. Planområdet som ägs av Region Gotland, omfattar ca 25 ha och är beläget strax intill Visby flygplats.

Planläggningen av området är initierad av ett förslag att etablera ett så kallat ”Symbiosis center” inom området. Det blivande verksamhetsområdet planeras för att inrymma ett kluster av företag och industrier som samarbetar inom en rad olika områden för att uppnå energieffektivitet och hållbarhet. Området ska fungera som en katalysator för innovation och det planeras för gemensamma ytor för möten, erfarenhetsutbyten och verksamhetsöverskridande kompetensförsörjning. Planläggningen bedöms även kunna ge synergieffekter mellan nuvarande verksamheter i närområdet och tillkommande verksamheter som planförslaget öppnar för, såsom övernattnings- och konferensverksamhet, parkering och laddningsstationer.

En stor del av planområdet utgörs av jordbruksmark. Miljöbalken slår fast att brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och om behovet inte kan tillgodoses genom att annan mark tas i anspråk. Översiktsplanen Bygg Gotland 2025 betonar att bebyggelse på god åkermark ska undvikas, men planen pekar samtidigt på det aktuella området som lämplig mark för lokalisering av ny industri.

Det finns en mycket begränsad tillgång på mark som är eller är lämpligt att planlägga för industriändamål inom Visby med omnejd. Det planlagda Österby

industriområde har begränsade möjligheter att härbärgera industrietableringar på grund av att området är beläget inom primärt vattenskyddsområde. Inventeringar har visat att det i övrigt saknas mark som lämpar sig för denna användning. Föreliggande planförslag gör därför bedömningen att ett ianspråktagande av jordbruksmarken är att betrakta som ett sätt att tillgodose väsentliga samhällsintressen. Områdets belägenhet är dessutom lämplig med hänsyn till den inriktning på verksamheten som planeras och de synergieffekter med nuvarande flygplatsanknutna verksamheter som kan förutses.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen instämmer i den bedömning som planförslaget lägger fram och som i huvudsak går ut på att ianspråktagandet av jordbruksmarken är att betrakta som ett tillgodoseende av väsentliga samhällsintressen. I korthet kan argumenten för att ta jordbruksmark i anspråk sägas vara:

- Brist på lämplig industrimark inom Visbys närområde.
- Aktuellt markområde utpekad i fördjupad översiktsplan.
- Planerade verksamheter inom planområdet har även koppling till verksamheten vid flygplatsen, det kan handla om att skapa möjligheter för övernattning, konferens, fordonsladdning och parkering.
- Befintlig jordbruksmark inom planområdet får betraktas som mindre lämplig för sitt ändamål på grund av närheten till flygplatsen samt mindre god arrondering.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bestämmelser kring bevarande av brukningsvärd jordbruksmark finns i miljöbalkens 3 kap. 4 §. Bestämmelsen slår fast att jordbruk är av nationell betydelse och att brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredställande sätt genom att annan mark tas i anspråk. Här görs bedömningen att detta villkor är uppfyllt och att planförslaget inte strider mot 3 kap. 4 § MB.

2. Ekonomiskt perspektiv

Genomförandet av detaljplanen medför att regionen belastas med kostnader för anläggande av gata och andra anläggningar, vilka bedöms kunna täckas av intäkter för framtida fastighetsförsäljningar, samt kostnader för utbyggnad av kommunalt VA, vilka bedöms kunna täckas av anslutningsavgifter enligt taxa.

3. Barnperspektiv

Ej aktuellt

4. Jämställdhetsperspektiv

Ej aktuellt

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Ej aktuellt

6. Klimat och miljöperspektiv

Att etablera verksamheter och kontor i anslutning till flygplatsen är ett hållbart sätt att utnyttja befintlig infrastruktur, både när det gäller kollektivtrafik och flyg. Dessutom ger det Visbynära läget goda möjligheter att ta sig till och från planområdet med cykel.

Ärendets behandling under mötet

På grund av jäv deltar Jennifer Medin (MP) inte i handläggningen av ärendet.

Micke Seid (MP) yrkar att ärendet återremitteras för vidare handläggning för förslag som innebär att jordbruksmark inte tas i anspråk.

Ordförande ställer proposition på om ärendet ska avgöras i dag eller återremitteras och finner att ärendet ska avgöras idag.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Micke Seid (MP) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Beslutsunderlag

Miljökonsekvensbeskrivning Tyréns 2023-03-08

Plan- och genomförandebeskrivning, samrådshandling 2023-03-28

Plankarta, samrådshandling 2023-03-28

Beslut samråd Miljö- och byggnämnden 2023-04-19

Kungörelse samråd 2023-05-04

Regionstyrelseförvaltningen tjänsteskrivelse 2023-05-16

Skickas till

Samhällsbyggnadsförvaltningen, planenheten

RS § 232 Förlängning av markanvisningsavtal avseende del av Visby Hällarna 1:7

Ärendenummer: RS 2023/1249

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att godkänna 12 månaders förlängning av det upprättade markanvisningsavtalet och därmed låta det gälla till och med 2024-08-31.

Sammanfattning

Regionstyrelsen beslutade 2016 (RS § 95) att direktanvisa del av fastigheten Visby Hällarna 1:7 till Centralen Fastighetsförvaltning AB. Regionstyrelsen godkände 2018 (RS § 221) det upprättade markanvisningsavtalet, vilket gällde till och med 2020-08-30. Markanvisningsavtalet har därefter förlängts tre gånger 2020 (RS § 189), 2021 (RS § 211) och 2022 (RS § 206), alla efter beslut i regionstyrelsen och gäller nu t.o.m. 2023-08-31.

Enligt gällande riktlinjer för markanvisnings- och exploateringsavtal kan regionstyrelsen besluta om förlängning av en markanvisning om särskilda skäl föreligger samt om exploatören aktivt har drivit projektet och att förseningen inte beror på exploatören.

Under den tid som markanvisningen varit gällande har arbetet med detaljplanen pågått och exploatören har utvecklat sina idéer kring exploateringen. Exploatören, som ursprunglig ägare av Visby Järnvägen 8, har under denna period förvärvat Visby Järnvägen 5, vilket har varit avgörande för att få rådighet och möjlighet att utforma hela den del av kvarteret Järnvägen, som är aktuell för bebyggelse enligt gällande planprogram.

Markanvisningen och detaljplanearbetet är delar i ett projekt som i sin tur ingår i exploateringsprojektet Samordning av kvarteret Järnvägen.

Under arbetets gång har det framkommit faktorer som från projektets start inte varit kända och därmed behövt hanteras vidare. Det har bidragit till att tidsåtgången i projektet varit svårbedömd och processen dragit ut på tiden. Exploatören har bland annat önskat en högre exploateringsgrad än vad som tillåts enligt gällande planprogram, markundersökningar måste utföras samt att det har framkommit att det finns träd inom det markanvisade området som är att anse som alléträd och därmed är skyddade enligt miljöbalken.

Det innebär att alléträden inte får avverkas eller flyttas utan dispens från Länsstyrelsen. Länsstyrelsens beslut kring detta har varit avgörande för exploateringen utformning och genomförande. Dispensansökan avseende avverkning av alléträden avlogs av Länsstyrelsen under vintern 2022. Ny ansökan om att flytta alléträden inom planområdet beviljades därefter av

Länsstyrelsen under sommaren 2022, vilket innebar att detaljplanearbetet efter vissa ytterligare kompletteringar kunde gå vidare till granskningsskede. Miljö- och byggnämnden beslutade 2022-12-20 om att ge samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att sända ut detaljplaneförslaget för granskning, vilken pågick fram till och med 2023-02-13. Under tiden därefter har synpunkterna från granskningen sammanställts och kompletteringar och förtydliganden påbörjats.

Nu gällande markanvisningsavtal ska under detaljplaneprocessen d.v.s. under tiden mellan granskning har utförts och innan detaljplanen antas, ersättas av ett exploateringsavtal. Exploateringsavtalet ska tecknas och godkännas av regionstyrelsen. En del av de förtydliganden och kompletteringar som behöver göras efter granskningen kan komma att behöva regleras i exploateringsavtalet, varför det vore önskvärt att veta hur dessa ser ut innan exploateringsavtalet upprättas. För projektets framskridande och med beaktande av ovanstående gör projektgruppen bedömningen att markanvisningen måste förlängas med ytterligare 12 månader då det inte kan anses realistiskt att de kompletteringar och förtydliganden som krävs samt framtagande och tecknande av exploateringsavtal tidsmässigt kan genomföras före markanvisningsavtalets utgång, det vill säga per den 2023-08-31.

Bedömning

Projektets styrgrupp, bestående av styrgruppen för exploatering, bedömer att det är befogat att förlänga markanvisningen med ytterligare ett år d.v.s och med 2024-08-31, för att skapa rimliga förutsättningar för projektet att genomföras på bästa sätt.

Samhällsbyggnadsförvaltningens förslag är att regionstyrelsen tillmötesgår projektgruppen och styrgruppen och därmed godkänner en förlängning av markanvisningen med 12 månader.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-05-17

RS § 233 Remiss av SOU 2022:70 En uppväxt fri från våld

Ärendenummer: RS 2023/1032

Paragraf föregående instans: AU § 158

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen delegerar till regionstyrelsens arbetsutskott att ta ställning till utformningen av remissvar.

Sammanfattning

En remiss har inkommit från Socialdepartementet där Region Gotland ges möjlighet till yttrande. En begäran om förlängd svarstid till 2023-08-16 för beredning har godkänts. Regionstyrelsen föreslås delegera beslutet om att lämna ett yttrande till arbetsutskottet i augusti.

Utredningen ”En uppväxt fri från våld” föreslår en nationell strategi för att förebygga och bekämpa våld mot barn. Utredningen föreslår bland annat en struktur och organisation för att genomföra strategin med syfte att stödja arbetet mot dess mål. En ny lag föreslås, lagen med vissa bestämmelser om kommuners ansvar för att förebygga och bekämpa våld mot barn, som förtydligar hur kommunerna ska arbeta mot våld mot barn genom kommunövergripande kartläggning, analys och planering.

Utredningen föreslår även en finansiering på sammanlagt en miljard kronor under strategiperioden för forskning om barn och våld samt statsbidrag till stöd för praktisk forskning, metodutveckling eller implementering.

Vidare föreslås att regeringen vart tredje år upprättar en handlingsplan för att uppnå målen inom den nationella strategin.

Strategin omfattar fem långsiktiga mål:

1. Våld mot barn ska förebyggas.
2. Barns våldsutsatthet ska upptäckas.
3. Barn ska få det skydd och stöd, samt behandling som de har rätt till.
4. Barn rättigheter i brottmålsprocesser ska tillgodoses.
5. Kunskaps- och metodutvecklingen ska stärkas.

Bedömning

För att hinna bereda ärendet och föreslå ett yttrande har regionstyrelseförvaltningen begärt förlängd svarstid, vilket har beviljats.

För att ärendet ska kunna behandlas i regionstyrelsens planerade mötesstruktur kan ärendet hanteras 16 augusti på regionstyrelsens arbetsutskott, varför regionstyrelsen föreslås att delegera till arbetsutskottet att yttra sig i ärendet.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Remiss Socialdepartementet inkom 2023-04-05

En uppväxt fri från våld SOU 2022:70

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-05-09

Skickas till

Elisabeth Jonsson Höök

Katrin Rindlaug

RS § 234 Remiss gällande Natura 2000-prövning av den havsbaserade vindkraftparken Aurora, dnr 1303-22

Ärendenummer: RS 2023/1179

Paragraf föregående instans: AU § 159

Regionstyrelsens beslut

- Remissyttrande gällande Natura 2000-prövning av den havsbaserade vindkraftparken Aurora överlämnas till Länsstyrelsen i Gotlands län enligt regionstyrelseförvaltningens förslag.

Reservation

Johan Asplund (KD) och Lars Engelbrektsson (SD) reserverar sig mot beslutet.

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Länsstyrelsen har gett Region Gotland tillfälle att åter yttra sig över AUR Energipark AB:s ansökan om tillstånd enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken, ett s k Natura 2000-tillstånd, efter att sökande åtgärdat länsstyrelsens föreläggande om komplettering, från november 2022. Ansökan gäller den havsbaserade vindparken Aurora, med avseende på dess närhet till Natura 2000-området Hoburgs bank och Midsjöbankarna (SE0330308). Kompletteringspunkterna i föreläggandet har av sökande bemötts och besvarats i ett antal dokument som nu kompletterar ansökan. Förvaltningens bedömning är att sökanden genom sina kompletterande svar och förslagna ändringar i några villkorsförslag uppfyllt kompletteringsföreläggandet. Därför föreslås regionstyrelsens svar vara positivt till ansökan. Samtidigt påpekas i regionens yttrande att flera viktiga miljöparametrar hanteras även i ansökan om SEZ-tillstånd, (tillstånd för havsbaserad verksamhet i Sveriges ekonomiska zon), vilken Länsstyrelsen på Gotland nu hanterar på regeringens uppdrag i en separat process.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att sökanden genom sina kompletterande svar och föreslagna ändringar i några villkorsförslag uppfyllt kompletteringsföreläggandet. Det har underbyggt den tidigare bedömningen att vindparken Aurora, ifråga om utpekade bevarandevärden i det redan nu påverkade Natura 2000-området, inte kommer att tillföra någon betydande störning. Flera viktiga miljöparametrar hanteras även i SEZ-prövningen.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

Dessa bedömningar görs oftast inte för remissyttranden, men bedöms ha relevans här.

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Remissen gäller ett s.k. Natura 2000-tillstånd i enlighet med 7 kap. 28a § miljöbalken. Innan och inför Natura 2000-prövningen har avgränsningssamråd enligt 6 kap miljöbalken skett samt samråd enligt Esbokkonventionen. Tillståndet för att anlägga vindparken kräver tillstånd från regeringen enligt 5 § Lag (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon, SEZ. Ledningsförläggningen är tillståndspliktigt enligt 15 § Lag (1966:314) om kontinentalsockeln, KSL. Vidare kommer tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken (vattenverksamhet) samt koncession enligt ellagen (1997:857) för anläggning och drift av anslutningskablar inom Sveriges sjöterritorium att behövas. De tillstånden söks i annan ordning och detta ärende gäller enbart Natura 2000.

Regelverk för Sveriges Sjöterritorium (TSFS 2020:88) anger att vindkraftverk i parkens ytterkant, ska ha högintensivt vitt blinkande ljus, vilket dock inte bedömts inverka på Natura 2000-området. För berört Natura 2000-områden gäller bevarandeskydd enligt Bevarandeplanen för Natura 2000-området SE0330308 Hoburgs bank och Midsjöbankarna. Remissen gäller prövning enligt Natura 2000-bestämmelserna. Därför fokuserar yttrandet på de arter och naturtyper som är utpekade för det aktuella Natura 2000-området. De mest skyddsvärda arterna på Hoburgs bank och Midsjöbankarna är tumlare, alfågel och tobisgrissla. Naturtyperna som ska skyddas är rev och sandbankar och de arter och den biologiska mångfald som är typiska för dessa. Området omfattas också av regleringar enligt FN:s havsrättskonvention och FN:s konvention om biologisk mångfald, vilka även uttrycks i EUs direktiv om Havspanering och Habitatdirektivet samt i nationell rätt.

2. Ekonomiskt perspektiv *Ej aktuell.*

3. Barnperspektiv *Ej aktuell.*

4. Jämställdhetsperspektiv *Ej aktuell.*

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att havet som resurs efterfrågas för exploatering i allt högre grad blir det också än viktigare att tillgodose att inte skyddsbehov för de skyddade områden och arter åsidosätts. Ur landsbygdsperspektiv kan näringslivet på södra Gotland få viss stimulans av att havsbaserad vindkraft byggs ut i närområdet, med de kringtjänster det kan innebära. Samtidigt kan försämrade livskvalitet upplevas av att de öppna havsytorna exploateras och att vindparken kan upplevas som visuellt störande vid horisonten.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att produktionen av förnybar el behöver öka generellt i Europa och Sverige och bör ses som ett samhällsintresse. För Gotland kan vindpark Aurora komma att ligga bra till för att även kunna anslutas till elnätet

på Gotland, men det kommer att bero på framtida beslut om nya stamnätsanslutningar och nätutbyggnad till havs.

Ärendets behandling under mötet

Johan Asplund (KD) yrkar avslag till arbetsutskottets förslag med hänvisning till att siktlinjepåverkan, generell miljöpåverkan och påverkan på djurlivet, både det maritima och det flygande, är otillräckligt utrett. Alla utredningar verkar vara gjorda av entreprenören själv, vilket är en ordning som, i sig, är olämplig.

Ordförande ställer proposition på Johan Asplunds yrkande och finner att det avslås.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Reservation

Johan Asplund (KD) och Lars Engelbrektsson (SD) reserverar sig mot beslutet.

Beslutsunderlag

Länsstyrelsen i Gotlands län, Remiss angående ansökan och tillstånd i enlighet med 7 kap. 28a § miljöbalken av den havsbaserade vindkraftparken Aurora, dnr 1303-22 inkom 2023-05-02

E. - Komplettering av inlämnad ansökan om Natura 2000- tillstånd för vindpark Aurora

E.1 - Kompletterande fågelinventeringar och bedömningar avseende Natura 2000-tillstånd för vindpark Aurora

E.1.1 - Uppdatering av kartmaterial

E.2 - Vindpark Aurora - PM komplettering av Natura 2000-ansökan avseende tumlare

F. - Bemötande av synpunkter avseende inlämnad ansökan om Natura 2000-tillstånd för vindpark Aurora

Kompletteringsyttrande Natura 2000-ansökan AUR Energipark AB

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-05-17

Region Gotlands remissyttrande gällande Natura 2000-prövning av den havsbaserade vindkraftparken Aurora, Lst dnr 1303-22 daterad 2023-06-13

Skickas till

gotland@lansstyrelsen.se med kopia till
elida.lundgren@lansstyrelsen.se

RS § 235 Redovisning av kommunranking 2023, enkät från tidningen Aktuell Hållbarhet

Ärendenummer: RS 2023/44
Paragraf föregående instans: AU § 160

Regionstyrelsens beslut

- Informationen om årets enkätsvar tas emot.

Sammanfattning

13 – 161 – 23 – 68 – 53 – 70 – 75 – 109 – 22 – 63 – 226 – 83 – 111 – 37 är de placeringar Gotland fått under åren 2009-2022 i jämförelse med landets övriga kommuner. Detta trots att inriktningen i miljöarbetet inte varierat i nämnvärd grad inom Region Gotland över åren. Placeringarna tyder på att frågorna i enkäten varierat. Rankingen omfattar alla kommuner, men utan enkätsvar blir rankingen mycket låg, se t ex 2019 när Region Gotland av tidsskäl inte besvarade enkäten.

Regionstyrelseförvaltningens förslag är ändå att inte svara kommande år, utan att inrikta regionens begränsade resurser för uppföljning på att följa upp nyckeltal och indikatorer för egna beslutade mål och åtgärder samt de uppföljningar som görs mellan kommuner och regioner med stöd av SKR.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att jämförelsen är av starkt begränsat värde. Frågornas inriktning varierar år från år ger därmed inte kontinuitet. Förslagsvis inriktas regionens begränsade resurser för uppföljning på att följa upp nyckeltal och indikatorer för egna beslutade mål och åtgärder samt de uppföljningar som görs mellan kommuner och regioner med stöd av SKR och motivering av förslaget till beslut.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Enkät inkom 2023-03-13, besvarad 2023-04-17
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-05-17

RS § 236 Motion. Ta bort hinder för installation av solpaneler

Ärendenummer: RS 2022/1508

Paragraf föregående instans: AU § 161

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Motionen bifalls.

Sammanfattning

Johan Malmros (C) yrkar i motion att det finns allvarliga hinder för många husägare på Gotland att sätta upp solpaneler. Dels är de en inskränkning av husägares rådighet över sina hus och möjlighet att ta kontroll över sina elkostnader, dels riskerar det att fördröja klimatomställningen. Motionens förslag är att lokala begränsningar som gör att husägare inte tillåts sätta upp solpaneler identifieras, förslag på hur begränsningarna ska undanröjas tas fram och dessa begränsningar arbetas bort för att bidra till klimatomställningen på Gotland.

Motionen har varit remitterad till miljö- och byggnämnden som tillstyrker motionen, under förutsättning att den genomförs som en uppdatering och fördjupning av kulturmiljöprogrammet, med särskilt syfte att undersöka möjligheten att förse byggnader med särskilt höga kulturvärden och byggnader inom bebyggelseområden med särskilt höga kulturvärden med solpaneler utan att byggnadernas och bebyggelseområdenas kulturvärden förvanskas.

Regionstyrelseförvaltningen delar samhällsbyggnadsförvaltningens bedömningar: det finns begränsat utrymme att gå förbi gällande lagstiftning. För att möjliggöra för mer solpaneler på byggnader bör en fördjupning av kulturmiljöprogrammet tas fram. Dess syfte ska vara att visa vilka möjligheter som finns att tillåta solpaneler på byggnader inom områden med särskilt höga kulturvärden, stimulera intresset för solpaneler och även utreda om en reducering eller borttagande av bygglovsavgiften för solpaneler är lämplig. En sådan utredning kan dock inte bli av förrän den kan prioriteras resursmässigt.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen följer miljö- och byggnämndens bedömning och förslag till beslut.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att motionens förslag i begränsad omfattning ryms inom plan och bygglagens ram.

2. Ekonomiskt perspektiv

För att samhällsbyggnadsförvaltningen ska kunna genomföra föreslagen uppdatering och fördjupning av kulturmiljöprogrammet, behövs resurser för att undersöka vilka möjligheterna är att förse såväl byggnader med särskilt höga kulturvärden och byggnader inom bebyggelseområden med särskilt höga kulturvärden med solpaneler, utan att byggnadernas och bebyggelseområdenas kulturvärden förvanskas (8 kap. 13 § PBL).

3. Barnperspektiv *ej aktuellt.*

4. Jämställdhetsperspektiv *ej aktuellt.*

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv *ej aktuellt.*

6. Klimat och miljöperspektiv

Motionens intentioner att bidra till ökad andel egenproducerad solex kan i vissa fall motverkas bland annat av plan och bygglagens förvanskningförbud.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Motion 2022-10-23

Miljö- och byggnämnden, MBN § 62, 2023-04-19

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-05-17

Skickas till

Johan Malmros, Centerpartiet

Miljö- och byggnämnden

RS § 237 Motion. Klimatanpassningsåtgärder

Ärendenummer: RS 2021/1295
Paragraf föregående instans: AU § 162

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Motionen anses besvarad.

Sammanfattning

Ola Matting (MP) m.fl yrkar i en motion att Region Gotland omgående avsätter resurser, för att planera och utföra klimatanpassningsåtgärder, baserade på analyser av väderhändelser och långsiktiga klimatförändringars påverkan på oss. Syftet ska vara ett systematiskt och kraftfullt arbete med klimatanpassningsåtgärder, så att skador och kostnader till följd av klimatförändringar i möjligaste mån reduceras.

Inom ramen för arbetet med ny översiktsplan tar Region Gotland med stöd av SMHI fram en klimatanpassningsplan, som ska ge bättre förutsättningar att planera bebyggelse i områden som är särskilt utsatta för effekterna av ett förändrat klimat och vara en bas för vidare arbete med handlingsplaner både för kommande och för befintlig bebyggelse.

Bedömningen är att redan idag görs mycket inom en rad olika områden i Region Gotlands verksamheter för att begränsa negativa effekter av klimatförändringen, men mer behövs. Klimatanpassning behöver vara ett pågående och diversifierat arbete inom många olika verksamheter

Sannolikt kommer nationella medel att i utökad omfattning behöva kunna sökas av kommuner och regioner, då stora investeringar, men i olika omfattning och olika fördelat över landet kommer att behövas, för att klimatsäkra grundläggande infrastruktur. Förvaltningen föreslår bifall till motionen inom ramen för det kommunala ansvaret och med hänvisning till redan utfört arbete inom ramen för översiktsplanarbetet.

Bedömning

Ett arbete med ett förslag på en klimatanpassningsplan, i huvudsak enligt motionens intentioner, genomfört inom ramen för översiktsplanarbetet, dock avgränsat till ett kommunalt ansvar för klimatanpassning. Förvaltningen föreslår bifall till motionen med hänvisning till det arbetet. För fortsatt arbete med klimatanpassning kommer resurser att behöva äskas i annan ordning. Bedömningen enligt tvärperspektiven nedan syftar till att belysa behovet av klimatanpassning i ett något bredare perspektiv än det strikt kommunala ansvaret.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen, enligt ärendebeskrivningen, är att arbete pågår med att tydligare införliva ansvar för klimatanpassning i det rättsliga systemet, särskilt med de ändringar som kan bli en del av resultatet enligt slutbetänkandet i Klimaträttsutredningen från år 2022.

2. Ekonomiskt perspektiv

I klimatanpassningsstrategin från 2018 förtydligade regeringen att den anser att huvudprincipen är att kostnaderna för skydd av egendom ligger på egendomens ägare. I enlighet med bland annat slutsatserna i den så kallade jordskredspropositionen från 1986, anses samtidigt att en viss omfördelning av offentliga medel kan vara motiverad på grund av att klimatförändringarna slår olika mot olika landsändar och sektorer i Sverige. Kommuner kan söka om medel från anslaget 2.2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor. Det anslaget kan delfinansiera konkreta åtgärder till skydd mot ras, skred och översvämning, via MSB.

Riksrevisionen har konstaterat att såväl staten som kommuner och enskilda kommer att få bära höga kostnader för skador orsakade av klimatförändringar. Bedömningen är att både arbetet med klimatomställning till nettonollutsläpp och anpassningen till klimatförändringarna kommer att kräva nyinvesteringar och reinvesteringar. Möjligen kommer projektfinansiering från EU att finnas tillgänglig att söka även för klimatanpassning.

3. Barnperspektiv

Viktigast, för att på bästa sätt ta tillvara på barns rättigheter och möjligheter för ett gott liv nu och i framtiden, är att med kraft bekämpa klimatförändringarna och att behandla dessa som den akuta kris de utgör.

Arbetet för att anpassa samhällets infrastruktur, bebyggelse, vatten- och livsmedelsförsörjning till föränderligt klimat kan inte väga upp de samhällsrisiker som klimatförändringen ger, men är nödvändiga för att öka infrastrukturens och de försörjande systemens robusthet.

4. Jämställdhetsperspektiv

Klimatanpassning är ett samhällsbehov som berör alla. Ur perspektivet jämställdhet kan konstateras att ett stort ansvar för klimatanpassning följer dels av ledarskap för verksamheter som behöver klimatanpassas, dels ägande och ansvar för fastigheter och fysiska anläggningar, där detta är ojämnt fördelat, så kommer även ansvaret för klimatanpassning att vara det. Se även punkt 5.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Eftersom klimatanpassning kräver stora och kostsamma insatser, för till exempel både avvattning och bevattningsmöjligheter, ändrade växtföljder och odlingsmetoder, stormsäkring och brandskydd inom de areella näringarna så är detta en mycket stor jordbrukarfråga och landsbygdsfråga, vilken också påverkar hela samhällen. Initialt märks effekter som högre livsmedels- och virkespriser. Med dagens globalt sammanlänkade ekonomi ger missväxt eller energikris i någon del av världen snabbt effekter på världsmarknadspriserna på livsmedel. I ett större perspektiv påverkas den globala tillgången på livsmedel. Erfarenhetsmässigt påverkas då de ekonomiskt svagare grupper mest och därmed, så länge delmålet ekonomisk jämställdhet inte är uppnått, (SOU 2022:4), påverkar detta då också perspektiven 3 respektive 4 ovan.

6. Klimat och miljöperspektiv

Medan Parisavtalets genomförande och ett effektivt arbete med kraftiga och omedelbara utsläppsminskningar är helt avgörande för att nå samtliga miljömål och den hållbara utveckling som beror av dessa, så innebär 1.5 graders höjning av den globala medeltemperaturen att medeltemperaturen på våra nordliga breddgrader ökar än mer. Behovet av anpassning till ett förändrat klimat är redan påtagligt inom många sektorer.

Ärendets behandling under mötet

Jennifer Medin (MP) yrkar med tillstyrkande från Saga Carlgren (V) bifall till motionen.

Ordförande ställer proposition på Jennifer Medins yrkande och arbetsutskottets förslag och finner att arbetsutskottets förslag vinner bifall.

Beslutsunderlag

Motion 2021-09-20

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-05-17

Skickas till

Miljöpartiet på Gotland.

RS § 238 Medborgarförslag - Inför ett förbud mot luftburna kraftledningar på Gotland

Ärendenummer: RS 2023/466
Paragraf föregående instans: AU § 163

Regionstyrelsens beslut

- Medborgarförslaget avslås.

Sammanfattning

Medborgarförslag har inkommit till Region Gotland 2023-02-25 gällande att på Gotland ska luftburna kraftledningar förbjudas. Istället förordas elnät med markkabel med motiveringen att sådan varken tar mark i anspråk och därmed motverkar Sveriges miljömål, inkräktar på kulturmiljön eller ger hälsorisker i form av magnetfält. I bakgrunden till medborgarförslaget ges fler motiv för markkabel: skog som är viktig som kolsänka behöver inte avverkas för att ge plats för kraftledningsgator, snabbare tillståndsprocess och nöjdare invånare.

Tillstånd för elledningar hanteras i annan ordning inom gällande lagstiftning och inte är en kommunal beslutsfråga föreslås avslag på medborgarförslaget.

Bedömning

Förvaltningens bedömning är att detta förslag gäller ledningsrätter, vilket regleras i Ellagen, (1997:857), prövas enligt Miljöbalken (1998:808) och beslutas av Energimarknadsinspektionen (Ei) så är det inte möjligt för en kommun att sätta dessa regler åt sidan. Frågor som markintrång, påverkan på miljön och magnetfält ska hanteras och finnas med i underlaget som Ei bygger sitt beslut på. Förvaltningens förslag är att medborgarförslaget avslås, då förslaget inte är en kommunal beslutsfråga. Förslaget är överlämnat till GEAB.

I pågående tillståndsprocesser för elnätet på Gotland är kommunen en samrådspart och lämnar yttrande i annan ordning.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att detta förslag gäller ledningsrätter, vilka regleras i Ellagen, (857:958), prövas enligt Miljöbalken och beslutas av Energimarknadsinspektionen, så är det inte möjligt för en kommun att sätta dessa regler åt sidan.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att markförlagda kablar i ett elnät med högre spänning sannolikt blir en fördyrande faktor för elabbonnenternas nätavgifter.

3. Barnperspektiv *bedömning ej aktuell*

4. Jämställdhetsperspektiv *bedömning ej aktuell*

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att landsbygden drabbas av att behöva ge plats för storskalig infrastruktur som inte främst betjänar lokala behov, därför är det ytterst angeläget att de diskuteras ur flera synvinklar under samrådsprocessen, så att bästa/minst ogynnsamma alternativ väljs.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att elektrifiering som en viktig del av energi- och klimatomställningen, kräver ett väl fungerande elnät. Nya kraftledningar och ledningsgator på Gotland är relativt blygsamma jämfört med de som byggs i det svenska stamnätet, vilket inte hjälper dem som upplever olägenhet av att få nya ledningar i sin närhet. Här blir det viktigt att samrådsunderlaget är tydligt och visar olika konsekvenser.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag 2023-02-25

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-05-16

Skickas till

Förslagsställaren

RS § 239

Medborgarförslag. Region Gotland ska ta ett aktivt och transparent ledarskap för att Gotland ska kunna leva upp till Parisavtalets mål när det gäller minskad klimatpåverkan

Ärendenummer: RS 2020/439

Paragraf föregående instans: AU § 164

Regionstyrelsens beslut

- Medborgarförslaget bifalls med hänvisning till att det är i linje med övergripande mål i Vårt Gotland 2040.

Sammanfattning

Medborgarförslag har inkommit till Region Gotland 2020-03-05 gällande att Region Gotland ska ta ett aktivt och transparent ledarskap för att Gotland ska kunna leva upp till Parisavtalets mål, med koldioxidbudget som ett verktyg, med tydlig och fortlöpande information till gotlänningarna, en tydlig handlingsplan för vilka åtgärder som krävs från Region Gotlands sida för att målet ska kunna nås och vad som behöver ske hos och i samarbete med andra aktörer som näringsliv och statliga myndigheter inom de områden som de har rådighet över. Motiven är att alla bör få möjlighet att fatta sina beslut grundade på information om de konsekvenser klimatförändringarna får i samhället, att skapa delaktighet och en gemensam lägesbild samt att ett transparent ledarskap behövs. Regionstyrelseförvaltningens förslag är att lämna bifall till medborgarförslaget.

Bedömning

Medborgarförslaget intentioner är i linje med brett förankrade mål i den regionala utvecklingsstrategin Vårt Gotland 2040 som antogs 2021, helt i linje med 2020 års bifall till motioner på samma tema och med nya koncernövergripande mål inom Region Gotland. Därför är förslaget att lämna bifall till medborgarförslaget med hänvisning till redan inlett arbete.

Ett digitalt verktyg, Climate View är upphandlat för att, när det publicerats på webben, åskådliggöra mål åtgärder och utfall ifråga om de minskningar som krävs på lokal nivå här på Gotland för att leva upp till Parisavtalet. För att involvera gotlänningarna i klimatomställningen har Energicentrum ett särskilt uppdrag. Nu driver Energicentrum kampanjen "Gotland ställer om för att både engagera och informera. Region Gotland tar ett alltmer aktivt och transparent ledarskap för att Gotland ska kunna leva upp till Parisavtalets mål. Region Gotland arbetar på att bättre kommunicera vad som görs.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv *bedömning ej aktuell.*

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att bifall ryms inom ramen för redan gjorda åtaganden.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att arbete enligt förslagets intentioner är väsentligt för barn och ungas framtidstro. Barn förstår att vuxna inte agerar tillräckligt för att skydda dem. Ett stabilt klimat är en förutsättning för att kunna säkerställa andra mål gällande barns liv, hälsa och möjligheter att utvecklas.

4. Jämställdhetsperspektiv

Enligt Parisavtalet ska klimatomställningen främja jämställdhet.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att landsbygderna med sina resurser är avgörande för många delar av klimatomställningen och kan påverkas på flera sätt, både positivt och negativt.

6. Klimat och miljöperspektiv *är hela ärendets fokus.*

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag 2020-03-05

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-05-17

Skickas till

Förslagsställaren

RS § 240 Reviderad sammanträdesplan för regionstyrelsen 2023

Ärendenummer: RS 2022/883

Paragraf föregående instans: AU § 165

Regionstyrelsens beslut

- Upprättat förslag till reviderad sammanträdesplan för 2023 fastställs.
-

Sammanfattning

Regionstyrelsen fastställde 2022-08-31 (RS § 224) sammanträdesplan för 2023.

Vid sammanträdet 2022-08-31 fastställde regionstyrelsen nedan datum för budgetavstämning.

2 oktober sammanträde.

3 oktober arbetsutskott.

Regionstyrelseförvaltningen har utifrån rådande omständigheter upprättat ett reviderat förslag till sammanträdesplan för budgetavstämning 2023.

2 oktober sammanträde.

3 oktober sammanträde.

6 oktober arbetsutskott.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Sammanträdesplan för regionstyrelsen reviderad
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-05-16

Skickas till

Samtliga nämnder

RS § 241 Bibliotekens arbete för digital delaktighet

Ärendenummer: RS 2023/1119
Paragraf föregående instans: KFB § 27

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

I bibliotekens uppdrag ingår att arbeta för att öka allmänhetens digitala delaktighet, kompetens och medie- och informationskunnighet. Biblioteken på Gotland arbetar sedan hösten 2021 aktivt för att motverka digitalt utanförskap och öka den digitala delaktigheten för alla i samhället. Arbetet märks på olika sätt, till exempel erbjuds individuell handledning i att använda digitala verktyg. Vidare anordnas så kallade IT-caféer, både i bibliotekens regi och i samverkan med andra aktörer som möter målgrupperna. Arbetet bedrivs i samarbete med Biblioteksutveckling på Gotland. Arbetet finansierades under 2021 och 2022 med medel från Kulturrådets satsning, Stärkta bibliotek. Under 2023 finansieras arbetet med stimulansmedel från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Biblioteken tillhandahåller också surfplattor för utlån, samt ett flertal digitala tjänster och handledning i att använda dem för att underlätta för personer med olika funktionshinder att ta del av bibliotekens utbud av medier.

Bedömning

Både forskning och vår egen erfarenhet av arbetet med att öka den digitala delaktigheten visar att det finns en inte obetydlig del av befolkningen, som inte har tillgång till de mest grundläggande digitala tjänster som idag upplevs självklara för de flesta av oss. De äldre är särskilt berörda. Att få hjälp av biblioteken för att kunna känna en större delaktighet i det digitala samhället har verkligen mottagits väl av gotlänningarna, framför allt av den äldre befolkningen vilket är särskilt glädjande. Efterfrågan på framför allt individuell handledning ökar. Så länge vi har möjligheten att arbeta med externa bidrag kan vi tillgodose behoven. Hur arbetet ska fortsätta och utvecklas när vi inte längre har tillgång till extern finansiering behöver utredas. Viss service kommer att kunna erbjudas inom vår ordinarie verksamhet, men vi kommer inte att kunna tillgodose de stora och ökande behoven. Vi ser att vi på biblioteken kan göra skillnad för framför allt våra äldre medborgare med vårt arbete för digital delaktighet och mot digitalt utanförskap.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Maria Wennström, enhetschef, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-05-16

RS § 242 Information. Utveckling av ny webb för biblioteken

Ärendenummer: RS 2022/1412
Paragraf föregående instans: KFB § 28

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Folkbiblioteken på Gotland har tillsammans med Wisbygymnasiets bibliotek och Vuxbiblioteket genomfört en upphandling av Webbplatslösning för biblioteksverksamhet på Gotland, RS 2022/1412. Den 14 april kunde vi tilldela leverantören Kreablo uppdraget. Vi står nu inför att signera avtalet. Stor vikt läggs vid att webbplatsen ska vara lättnavigerad och lättläst, även för personer som har svårt att ta till sig skriven text.

Bedömning

Biblioteken har en väl fungerande organisation och kontaktnät för att föra arbetet framåt mot ett gott resultat. Leverantören har enligt avtalet två år på sig att färdigställa arbetet. Förhoppningen är dock att vi ska kunna lansera en ny webbplats för biblioteken under andra kvartalet av 2024.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Maria Wennström, enhetschef, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-05-16

RS § 243 Information. Läsfrämjandelyft för folkbiblioteken

Ärendenummer: RS 2022/1567
Paragraf föregående instans: KFB § 29

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Biblioteken på Gotland och Regional biblioteksutveckling deltar i det nationella läsfrämjandelyftet för folkbiblioteksanställda. Läsfrämjandelyftet är ett regeringsuppdrag genom Kulturrådet som ska bidra till att skapa en likvärdig och hållbar infrastruktur för folkbibliotekens kompetensutveckling med fokus på läsfrämjande och litteraturförmedling för att ge barn och unga mer likvärdiga förutsättningar för en fullgod läsförmåga och lustfyllda läsoplevelser.

Bedömning

Informationen tas emot och godkänns.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Maria Wennström, enhetschef, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-05-16

RS § 244 Förstudie aktivitetspark i Visby

Ärendenummer: RS 2022/886

Paragraf föregående instans: KFB § 30

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen mottar delrapporten.
- Regionstyrelsen ger regionstyrelseförvaltningen i uppdrag att återkomma till Budgetberedningen 2024.
- Regionstyrelsen ger regionstyrelseförvaltningen i uppdrag att återkommande informera regionstyrelsen.

Sammanfattning

Regionstyrelseförvaltningen fick 2022 i uppdrag att göra en förstudie i syfte att finna lämplig finansiering och plats i Visby för en aktivitetspark för bland annat skateverksamhet, återrapporering sker till budgetberedningen 2023. I uppdraget ingår även en genomgång av det material som redan är framtaget i ärendet av Parkavdelningen på Teknikförvaltningen (TKF), som drivit frågan länge.

Regionstyrelseförvaltningen arbetar just nu med att ta fram ett funktionsprogram för en aktivitetspark i Visby, samt var den ska placeras. Det finns tre föreslagna lokaliseringar, Gutavallens grusplan, A7-området mellan Alléskolan och fotbollsplanen samt växthustomten på Melonen. En omvärldsanalys har gjorts för att se hur funktionsprogram för andra kommuners aktivitetsparker ser ut och hur andra kommuner har arbetat med framtagandet av dessa funktionsprogram. Det kommer att ske dialog med föreningar, kommuninnevånare och även internt på Region Gotland.

Samtidigt har utbildnings- och arbetslivsförvaltningen (UAF) ett uppdrag gällande ny idrottshall i Visby där det finns möjlighet till stora synergier, även möjligheten att dela upp aktivitetsytan på två delar är aktuell. Marktilldelning sker i samverkan med mark- och exploateringsenheten (MEX-enheten) och en extern konsult kommer att genomföra dialogerna och uppritning av funktionerna på de föreslagna ytorna. Ett slutgiltigt urval och bedömning sker av förvaltningen.

Då förvaltningen inte kommit längre i processen delrapporteras ärendet och förvaltningen ber att få återkomma till budgetberedningen 2024.

Bedömning

För att motverka stillasittande och i ett försök att nå de målgrupper som i dagsläget inte är aktiva är aktivitetsparker väldigt viktiga. I Region Gotlands Fritidsplan är ett av målen att alla barn ska vara aktiva minst en timme per dag och då kan en väl planerad aktivitetspark fylla ett stort syfte. I Fritidsplanen

finns även tydliga mål och den spontana rörelsen utan krav på tävling och att det ska finnas möjlighet för alla till en aktiv fritid.

Förvaltningen ser att på Gotland bör de tre prioriterade målgrupperna i Fritidsplanen vara de som lyfts fram både i funktioner och i dialoger. De tre målgrupperna är barn och ungdomar, personer med funktionsnedsättning och personer över 65 år.

Förvaltningen ser en aktivitetspark även som en mötesplats mellan målgrupper, generationer och intresse. Det kan vara en social funktion i detta som motverkar psykisk ohälsa.

Förvaltningen ser positiva synergier med utbildnings- och arbetslivsförvaltningens planer på en ny idrottshall i Visby där en av de förslagna placeringarna är Gutavallens grusplan. Det kan finnas anledning att se över placering i samband med idrottshallen.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Per Wallstedt, fritidsstrateg, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-04-11

RS § 245 Driftsbidrag Visby Atletklubb - delrapport

Ärendenummer: RS 2022/628

Paragraf föregående instans: KFB § 31

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att förlänga förvaltningens uppdrag att hantera Visby Atletklubbs långsiktiga behov av driftstöd och ny anläggning.
- Regionstyrelsen beslutar att återrapportering sker via regionstyrelseförvaltningens Mål och budget 2025-2027.

Sammanfattning

Regionstyrelseförvaltningen fick i uppdrag vid budgetavstämningen 2022 att återkomma till budgetberedningen 2023 med en långsiktig lösning för Visby Atletklubb (Visby AK).

Sedan september 2022 har förvaltningen arbetat med att se på olika lösningar för att lösa föreningens behov av ny lokal samt vilket driftstöd, som då skulle krävas för att möjliggöra inhyrning i denna nya lokal. En långsiktig lösning har varit svår att finna, men den kortsiktiga lösningen går att finna i att Visby AK får vara kvar i befintlig lokal Södervärnshallen fram till och med sommaren 2024. Denna lösning har framarbetats i närmsta samverkan med utbildnings- och arbetslivsförvaltningen samt Södervärnsskolan. Den innebär en kompromisslösning för såväl förening som skola. Föreningen är informerad om lösningen och ser positivt på att kunna vara kvar i ytterligare ett år.

Regionstyrelseförvaltningen ber därför om att få förlängt uppdrag gällande långsiktig lösning för Visby AK.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att denna kortsiktiga lösning är av bästa möjliga kompromiss vilket ger föreningen och förvaltningens möjlighet att jobba vidare för att finna en mer långsiktig och permanent lösning. Därför ber förvaltningen om uppdraget att fortsatt se över Visby AK behov av driftstöd för sin verksamhet. Återrapport bör ingå i förvaltningens Mål och budget nästkommande år.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Per Wallstedt, fritidsstrateg, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-04-14

RS § 246 Verksamhetsanpassning Rävhaben – Delrapport

Ärendenummer: RS 2022/79
Paragraf föregående instans: KFB § 32

Regionstyrelsens beslut

- Delrapporteringen tas emot.
- Regionstyrelseförvaltningen får i uppdrag att återkomma med nästa delrapport till budgetberedningen 2024 och löpande till regionstyrelsen.

Sammanfattning

Förvaltningen har haft ett flertal ärenden igång gällande ridsport i Visby. Ärende RS 2022/715 gäller Wisby ridklubbs ekonomiska behov och långsiktiga lösning och ärende RS 2022/79 gäller verksamhetsanpassningen till ridsporten på Rävhaben. Till regionstyrelsens möte 26 april 2023 föreslår regionstyrelseförvaltningen att ärende 2022/715 gällande långsiktig lösning för Wisby ridklubb avslutas och att kvarvarande uppdrag att se över hur Wisby ridklubb kan få hållbarhet och långsiktighet i sin verksamhet införlivas i ärende 2022/79. Det innebär att i detta ärende hanteras både anpassning av Rävhaben och långsiktig lösning för Wisby Ridklubb i ett och samma ärende.

Wisby ridklubb har i ett antal skrivelser beskrivit utmaningarna att driva anläggningen på Rävhaben, ur ett ekonomiskt perspektiv, men även utifrån perspektivet slitna faciliteter. Förvaltningen ser att förflyttning mot en regionägd anläggning för ridsporten på Rävhaben är ett sätt att ge ridsporten på Gotland såväl som Wisby ridklubb en ändamålsenlig anläggning. Anläggningen ska även kunna ge nya möjligheter till utveckling för hela ridsports-Gotland och ge Wisby ridklubb möjlighet att fokusera på sin kärnverksamhet. Förvaltningen ser över både utomhus- och inomhusanläggningar för framtida drift. Just nu är förvaltningen i processen att ta fram funktionsprogram tillsammans med Gotlands ridsportförbund och ridsportföreningarna. Det är högt prioriterat att samla hela ridsports-Gotland i den här frågan och se det ur ett så brett perspektiv som möjligt.

Förvaltningen avser återkomma med förslag till utveckling till budgetberedningen 2024.

Bedömning

För många idrotter finns ofta möjligheten för föreningar att hyra in sig i regionägda och regiondriftade anläggningar. Detta möjliggör att föreningen kan ha mer fokus på kärnverksamheten vilket är att erbjuda aktivitet och rörelse för gotländska barn och ungdomar. Det finns en allmän trend i Sverige att allt fler kommuner och regioner bygger och driver ridhus på samma premisser som fotbollsplaner och ishallar. Detta anser förvaltningen att även Region Gotland behöver ansluta sig till och ser stora steg framåt mot en mer jämlik idrott om

även ridsporten får regionalt ägda anläggningar. Att den placeras i Visby och i anslutning till Wisby ridklubbs anläggning är naturligt. Visby är störst upptagningsområde och det finns stora fördelar med att så många som möjligt har möjlighet att ta sig så enkelt som möjligt till sin träning.

Det är dock av yttersta vikt att funktionerna och möjligheter på den nya anläggningen är grundade i hela ridsports-Gotland. Det innebär att samverkan med Gotlands ridsportförbund och övriga föreningar på Gotland är prioriterat.

Även utan satsningen på en gemensam yta för gotländsk ridsport, kvarstår behovet för Wisby ridklubb.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Per Wallstedt, fritidsstrateg, regionstyrelseförvaltningen.

Johan Malmros (C) yrkar att ytterligare beslutsmening läggs till enligt följande: Delrapporten ska beskriva hur förankring och dialog med Gotlands ridsportförbund och övriga föreningar har gjorts, samt även beskriva alternativ till en regionägd anläggning.

Meit Fohlin (S) och Filip Reinhag (S) yrkar avslag till Johan Malmros yrkande.

Eva Nypelius (C) yrkar bifall till Johans Malmros yrkande.

Ordförande ställer proposition på Johan Malmros tilläggsyrkande och finner att det avslås. Votering begärs.

I omröstningen gäller ja-röst för att avslå yrkandet och nej-röst för att bifalla yrkandet. Omröstningen ger 12 ja-röster: Andreas Unger (M), Filip Reinhag (S), Aino Friberg Hansson (S), Thomas Karlström (S), Håkan Eriksson (S), Sara Vilhelmsson (M), Mariette Nicander (M), Johan Asplund (KD), Saga Carlgren (V), Jennifer Medin (MP), Lars Engelbrektsson (SD) och Meit Fohlin (S), samt 3 nej-röster: Eva Nypelius (C), Johan Malmros (C) och Eva Ahlin (C). Regionstyrelsen beslutar att yrkandet avslås.

Ordförande ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-04-12

RS § 247 Delrapportering om framtida användning av Solbergabadet

Ärendenummer: RS 2022/77

Paragraf föregående instans: KFB § 35

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen mottar delrapport från pågående förstudie.
- Regionstyrelseförvaltningen får i uppdrag att fortsätta förstudien om framtida användning av Solbergabadet utifrån kulturens behov.
- Regionstyrelseförvaltningen får i uppdrag att i samverkan med utbildnings- och arbetslivsförvaltningen samt gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden genomlys Fenix ungdanshus verksamhet och vad som kan ingå i ett framtida ungdanshus i nuvarande Solbergabadet.
- Återrapportering sker till Budgetberedningen våren 2024.

Sammanfattning

I april 2022 fick regionstyrelseförvaltningen i uppdrag att ta fram en förstudie inklusive kostnadsberäkningar för att rusta nuvarande Solbergabadet enligt kulturens behov. Avstämning av förstudiens resultat blev planerad till budgetberedningen våren 2023. Kultur- och fritidsavdelningen och teknikförvaltningen bildade en projektgrupp och teknikförvaltningen har avropat och upphandlat konsulter inom konstruktion, VVS, brand och arkitektur inkl. stöd kring frågor om scenteknik och tillgänglighet. I förstudiedirektivet har projektgruppen följt specifikationer efter de behov som identifierats från det fria kulturlivet samt de regionala musik- och scenkonstinstitutionerna för hur ett kulturhus tillika en gästspelscen kan vara utformad.

I utgångspunkt för lokalens befintliga förutsättningar har projektgruppen tillsammans med upphandlade konsulter utrett möjligheten att uppnå en rad funktioner för ett kulturhus, där "Blå scen" (en mellanstor scen) efter Riksteaterns klassificering varit utgångspunkten. Förstudien har kommit fram till att denna typ av ombyggnation ej är lämplig i Solbergabadet utifrån dess befintliga storlek. Projektgruppen har därför pausat förstudien sedan början av våren 2023, då projektgruppen ansåg att uppdraget behöver revideras för att komma vidare.

Under förstudien har projektgruppen kommit fram till att efterfrågan av ett kulturhus för professionella aktörer och amatörer med en mindre gästspelscen och mötesplats för kultur och möten är så pass stor på Gotland att det finns anledning att utreda vidare om Solbergabadet går att bygga om till en mindre scen med tillhörande ytor för aktiviteter, möten och repetition samt kulturproduktion. Under arbetet har efterfrågan av en plats för ungdans

identifierats tillsammans med ungdomsavdelningen. Solbergabadet skulle kunna bli en nod för möten mellan dessa målgrupper och verksamheter.

Med utgångspunkt från förstudiens resultat föreslår regionstyrelseförvaltningen att förstudiefasen förlängs med ett år och att samarbete inleds med ungdomsavdelningen för att utreda hur Solbergabadet kan bli en tydlig plats för ungdans och professionell kulturverksamhet. Utifrån ungdomsavdelningens nuvarande verksamhet och utveckling bör genomlysning ske av vilka delar som kan vara aktuella att inkorporera i ett framtida ungdanshus. Dialog ska även fortsätta med relevanta aktörer ur professionella kulturlivet. Rapportering av förstudiens resultat och vad ett framtida ungdanshus kan komma att innefatta för verksamhet sker till Regionstyrelsen i samband med budgetberedningen våren 2024.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att tillgången till kultur är särskilt angelägen för barn, ungdomar och unga vuxna efter målskrivningar i nu gällande kulturplan och regional utvecklingsstrategi (RUS) prioriteringar för kulturområdet. Kulturutbudet på Gotland är rikt för barn, för vuxna och äldre, men delaktigheten behöver breddas och för gruppen ungdomar och unga vuxna behöver tillgången till kultur och möjligheterna till eget skapande förbättras. Solbergabadet skulle kunna bli en tydlig resurs för ungdans centralt i Visby, med närliggande busstation och med närhet till Östercentrum och olika skolor, exempelvis Solbergaskolan som närmsta granne.

Det professionella kulturlivet behöver en arena för att skapa möten med unga och unga vuxna; utövare, arrangörer såväl som publik. Det bidrar till återväxt, förnyelse, delaktighet och stimulans av kulturlivet på Gotland.

En mötesplats för professionella kulturlivet och unga vuxna skulle stärka stödet till innovation, förnyelse och kulturutveckling. Det skulle förstärka infrastrukturen för det professionella skapandet, stärka de gotländska kulturskaparna och institutionerna samt öka möjligheter till utbildning och kompetensutveckling.

Utöver det identifierade behovet att stärka utbudet för ungdans på Gotland, bör kulturområdets behov av verksamhetsanpassade lokaler och scener tas i beaktning för att ett framtida kulturhus ska kunna husera flera verksamheter och aktiviteter. Exempelvis finns det ett fortsatt behov för dans, där området vittnar om att de har svårt att få tillgång till anpassande lokaler och hålla igång sin verksamhet på grund av brist på lokaler. Här skulle en framtida användning av Solbergabadet kunna vara en nyckel till att förbättra infrastrukturen för dansområdet.

Enligt målen för den gällande kulturgarantin finns en överenskommelse sedan 2020, som säger att alla elever skall under varje stadium ha fått tillgång till minst fyra olika upplevelser med professionella kulturutövare. En framtida

användning av Solbergabadet som kulturhus, skulle skapa större ändamålsenlighet för insatser som dessa.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Paola Ciliberto, enhetschef, regionstyrelseförvaltningen.

Saga Carlgren (V) yrkar att tillägg görs under beslutspunkt 3 enligt följande: Regionstyrelseförvaltningen får i uppdrag att i samverkan med utbildnings- och arbetslivsförvaltningen *samt gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden* genomlysna Fenix ungdansutbildnings verksamhet och vad som kan ingå i ett framtida ungdansutbildningshus i nuvarande Solbergabadet.

Ordförande ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och Saga Carlgrens tilläggsyrkande och finner att dessa bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-04-17

RS § 248 Ny hantering av stöd till folkbildningen/studieförbunden 2023

Ärendenummer: RS 2023/121
Paragraf föregående instans: KFB § 37

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Från och med den 1 januari 2023 hanterar kultur- och fritidsavdelningen åter igen stöden till folkbildningen på Gotland. Från slutet av 1980-talet och fram till och med 2017 hanterade (först fritidsavdelningen och från 2009 kulturavdelningen) dåvarande kultur- och fritidsförvaltningen stöden till studieförbunden på Gotland. I samband med nedläggningen av kultur- och fritidsförvaltningen och efter önskemål från studieförbunden fördes hanteringen 2018 över till utbildnings- och arbetslivsförvaltningen (UAF) för att organisatoriskt kunna ligga närmare Gotlands Folkhögskola och annan vuxenutbildning. Denna skrivelse beskriver studieförbunden på Gotland med nuvarande fördelning och ger en statusuppdatering kring det förslag på nytt statligt stödsystem som Folkbildningsrådet tagit fram som föreslås träda i kraft 1 januari 2024. Ett förslag som kan komma att få konsekvenser för Region Gotland hantering - som i överföringen från UAF inte medförde några resurser för hantering. Regionstyrelseförvaltningen följer upp utvecklingen i samband med bidragsöversynen på fritidsområdet där stöden till studieförbunden ingår.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Paola Ciliberto, enhetschef, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-04-24

RS § 249 Uppföljning stödgivning kultur 2022

Ärendenummer: RS 2023/1121
Paragraf föregående instans: KFB § 39

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Kultur- och fritidsavdelningen har sammanställt kvantitativa uppgifter i den primärkommunala stödgivning som skett genom kulturenheten under 2022. Sammanställt är bland annat antal sökande till de olika stöden, totalt sökt belopp, antal beviljade stöd, uppdelning antal män och antal kvinnor bland sökande till personbaserade stöd samt uppdelning inom vilka konstarter och kulturområden som medel sökts och beviljats. Slutsatser att ta med till arbetet med 2023 års stödgivning är bland annat hur vi kan stärka och bättre nå aktörer inom svaga konstområden, hur vi når fler (till exempel unga) i kommunikationen kring stipendierna och hur vi skapar ökad jämställdhet bland de sökande till de personbaserade stöden.

Tanken är att det framåt ska ske en årlig uppföljning och analys av stöden utifrån den rapportering som uppstår i och med att de nya reglerna och riktlinjerna för stöd till kulturområdet beslutats 2023. Detta är ett första steg till hur en uppföljning och analys av kulturstöden kan se ut.

Bedömning

En sammanställning och kort analys har genomförts av 2022 års stöd till den primärkommunala kulturen på Gotland och som fördelas genom Region Gotlands kulturenhet. Följande parametrar har räknats ihop: antal sökande till de olika stöden, sökta belopp, antal beviljade stöd och belopp, uppdelning antal män och antal kvinnor (bland sökande och beviljade till personbaserade stöd) samt fördelning inom vilka konstarter och kulturområden som medel sökts samt beviljats.

Totalt har 268 personer och organisationer sökt de ordinarie stöd som tillhandahålls från Region Gotlands kulturenhet under 2022 (borträknat pandemistöden). Av dessa är 71% kulturorganisationer, 18% fria professionella utövare och 10% övriga utövare (talanger/amatörer).

Musikområdet framträder som det starkaste området med stort antal ansökningar och flest beviljade stöd. Filmen har flest ansökningar bland alla konstområdena, men kan endast bevilja 15% av antal sökande. Kulturarvet har en stark ställning (flera aktörer bland verksamhetsstöden) trots färre antal sökande. Även litteraturen har som konstområde många ansökningar – där är tryckstödet en förklaring.

Slöjd och form och spelkultur (och till viss del dans och cirkus) är i stort sett obefintliga områden i stödgivningen. (Dock har slöjd- och formverksamhet prioriterats inom ramen för de förstärkta tillfälliga verksamhetsstöden på grund av pandemin, med stöd till bland annat Svensk Form Gotland och Textil Gotland). En fråga som kan ställas är om dessa områdens aktörer hittar fram till stöden och hur utvecklarna når ut inom dessa områden. Men en annan förklaring är att infrastrukturen på dessa områden är svaga.

Spelområdet till exempel har strukturella utmaningar med få registrerade föreningar och fria utövare. Området har heller inte motsvarande kompetenser bland utvecklarna som de andra konstarterna. (Medeltidsveckan skulle kunna räknas som en spelaktör – vilket skulle höja området i statistiken. Likaså är evenemanget en stark aktör som främjar slöjd- och formområdet). Något som sticker ut är att det funnits sökande inom området slöjd- och form, men trots områdets svaga representation bland ansökningarna finns ändå inga beviljade stöd fördelade till området 2022.

Kvinnor dominerar både bland de sökande och bland de beviljade stöden, något som bör beaktas i 2023 års stödgivning. En slutsats är också att det är ett fåtal sökande till kulturarbetarstipendiet för unga samt till residensstipendierna. Här bör kulturenheten titta på hur dessa stöd kan nå ut och kommuniceras till fler.

Viktigt att känna till är att det i bedömningarna även finns parametrar som barn och unga, stad och land, antal medlemmar, sommar – eller åretruntverksamhet, professionell bakgrund med mera. Dessa uppgifter finns inte med i denna sammanställning med anledning av att rutiner för uppföljning och rapportering inte funnits tidigare – och på grund av pandemin ej hunnits med. Tanken är att det framåt ska ske en årlig uppföljning och analys av stöden utifrån de nya reglerna och riktlinjerna kring stöden som beslutats 2023.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Paola Ciliberto, enhetschef, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-04-24

RS § 250 Uppföljning inom Kultursamverkansmodellen 2022

Ärendenummer: RS 2023/1042
Paragraf föregående instans: KFB § 38

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Uppföljning av de regionala kulturinstitutionerna inom Kultursamverkansmodellen sker årligen utifrån dessas rapportering via det statliga systemet Kulturdatabasen. Utöver det följer Region Gotland upp särskilda frågor. I år har fokus legat kring hur fria professionella kulturskapare stöttas inom Kultursamverkansmodellen.

Den bifogade rapporten inleds med information om Kultursamverkansmodellen, därefter resultaten från Kulturdatabasen och sist resultaten från enkäten kring fria professionella.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Karin Leoson, verksamhetscontroller, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-04-25
Bilaga: Uppföljning KSM 2022

RS § 251 Information. Kartläggning av stödgivning inom fritidsområdet

Ärendenummer: RS 2023/639
Paragraf föregående instans: KFB § 40

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

En kartläggning har gjorts över Region Gotlands stödgivning på fritidsområdet, inklusive referat av dialogmöten med området och en digital enkät, som besvarats av representanter från föreningslivet.

Kartläggningen presenteras för kultur- och fritidsberedningen på mötet den 16 maj 2023 och bifogas som underlag i arbetsmaterialet vid inbjudan till arbetsmötet med kultur- och fritidsberedningen den 15 juni 2023.

Bedömning

Bidragsöversynen på fritidsområdet påbörjades under hösten 2022. En kartläggning har gjorts över Region Gotlands stödgivning på fritidsområdet, inklusive referat av dialogmöten med området och en digital enkät som besvarats av representanter från föreningslivet. Kartläggningen ska ligga till grund för det fortsatta arbetet samt det kommande arbetsmötet den 15 juni 2023 med den politiska referensgruppen (kultur- och fritidsberedningen, KFB).

Bidragsöversynen genomförs i två steg. Denna kartläggning och analys sker inom andra steget, då fritidsenhetens bidragssystem samt bidragen till studieförbunden ses över.

Kartläggningsdokumentet innehåller beskrivningar av befintliga stöd inklusive dessas kriterier samt hur stöden hanteras. Uppgifter för jämförelser har också inhämtats från fyra andra kommuner: Gävle, Karlskrona, Nyköping och Örnsköldsvik. I dokumentet beskrivs befintliga bidragsbestämmelser och dessas beskrivningar av mål och målgrupper, nuvarande kategorier och stödformer samt hantering inklusive bedömning, beslut och uppföljning. En del beskriver stödgivningens ekonomi inklusive nuvarande resurssättning och behov. Stödgivningens utfall granskas mot tvärgående perspektiv som ekonomisk jämlikhet, jämställdhet och geografiskt perspektiv. Sist i kartläggningen presenteras resultatet av de sju genomförda dialogmöten som 120 personer deltagit i, samt den digitala enkät som 55 representanter för föreningslivet har besvarat.

Kartläggningen presenteras för kultur- och fritidsberedningen på mötet den 16 maj 2023 och bifogas som underlag i arbetsmaterialet vid inbjudan till arbetsmötet i juni.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Karin Leoson, verksamhetscontroller, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-04-12

RS § 252 **Information. Vissa inkomna handlingar**

Sammanfattning

Till handlingarna lades följande inkomna handlingar:

- Inbjudan till Nationellt centrum utbildning om hedersrelaterat våld och förtryck 16–17 november 2023.

RS § 253 Anmälan av delegationsbeslut

Sammanfattning

Till handlingarna lades med stöd av delegation följande fattade beslut:

- Beslut om förändring i attestförteckning för regionstyrelseförvaltningen 2023. Med stöd av regionstyrelsens beslut 2022-12-14 § 399, 2023-06-01.
- Delegationsbeslut anställningar regionstyrelseförvaltningen 2023-05-22-2023-06-05.
- Delegationsbeslut personalärenden regionstyrelseförvaltningen 230415-230605.
- Delegationsbeslut enligt LSO 2023/1315.
- Serveringstillstånd perioden 230522–230605.
- Bolaget i Visby AB- beslut om erinran 2023-05-23.
- Sunes Elefant- beslut om erinran 2023-05-23.
- Stängning av verksamhet för sommarsemester 230626-23-07-21 - Budget och skuldverksamheten.
- Stängning av verksamhet för sommarsemester 230807-230811 - Patientnämndens kansli.
- Stängning av verksamhet för personalutbildning 230830-230901- Överförmyndarnämndens kansli.
- Delegationsbeslut rekrytering av regiondirektör 230605.
- Delegationsbeslut skrivelse EU ETS 230602.
- Delegationsbeslut skrivelse till finansminister 230605.

RS § 254 **Regiondirektörens information**

Sammanfattning

Tillförordnad regiondirektör Torsten Flemming informerar regionstyrelsen om:

- Regionstyrelsens arbetsutskotts möte i oktober 2023 kommer flyttas från den 11 oktober till den 12 oktober.
- Förtroendeskapande åtgärder i förhållande till rekryteringar inom Region Gotland.
- Genomlysning av regionstyrelseförvaltningens arbetssätt.
- Information kring almedalsveckan 2023.
- Rapportering från trafikrådet.
- Resvaneundersökning gjord av flygbolaget SAS.
- Information om möte gällande reservhamn.

RS § 255 Nämndinitiativ från Vänsterpartiet

Ärendenummer: RS 2023/1350

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att överlämna nämndinitiativet till regionstyrelseförvaltningen för beredning.

Sammanfattning

Saga Carlgren (V) väckte följande nämndinitiativ inför regionstyrelsens sammanträde 13 juni 2023.

Ingen ska behöva vara fattig livet igenom- förbättra ekonomin för de som har det allra tuffast.

Dagens ekonomiska läge med inflation och därmed höjda levnadsomkostnader har drabbat många, inte minst människor som lever med sjuk- eller aktivitetsersättning. Socialstyrelsens årliga lägesrapport visade redan 2020, alltså innan den ekonomiska krisen var ett faktum, att långvarigt ekonomiskt bistånd blivit vanligare bland personer med funktionsnedsättning. Det handlar till stor del om människor som ofta vill men inte kan arbeta. Människor med samma behov som alla andra, som i ett välfärdsland som Sverige inte borde behöva vara dömda till livslång fattigdom.

Ett grundproblem är att garantinivån inom sjuk- och aktivitetsersättningen följer prisbasbeloppet och inte indexerats mot löneutvecklingen. Trots dessa fakta valde regeringen strax innan jul 2022 att den utredning som skulle se över de ekonomiska villkoren för denna grupp skulle läggas på is. Anledningen är enligt socialförsäkringsminister Anna Tenje att arbetslinjen ska gälla i Sverige. Som socialförsäkringsminister borde hon veta att den som fått sjuk eller aktivitetsersättning beviljad också bedöms ha ingen eller väldigt nedsatt arbetsförmåga. Regeringens synsätt kan bara ses som ett medvetet sätt att förstärka de socioekonomiska klyftorna i samhället och döma vissa människor till livslång fattigdom.

Gotland ska enligt regionfullmäktiges enhälligt antagna regionala utvecklingsstrategi vara ett tryggt och inkluderande samhälle med livskvalitet för alla. Detta betyder enligt oss, att alla också ska ha rimliga ekonomiska förutsättningar att leva här. När sittande regering inte tar sitt ansvar, blir det än mer upp till oss som lokalpolitiker att göra det. I det här fallet handlar det om att förbättra de ekonomiska levnadsvillkoren för en av de grupper som har det ekonomiskt allra tuffast. Det kan till exempel handla om att se över avgifter på LSS-boenden, att säkerställa att de som har rätt till färdtjänst också har råd att nyttja den, att erbjuda tillgängliga och kostnadsfria fritidsaktiviteter och stärka föreningslivet.

Vi hoppas också att regionfullmäktige vill bifalla den motion Vänsterpartiet nyligen lagt om att förbättra för de som idag genom sitt deltagande arbetar inom daglig verksamhet. Något mycket konkret regionen kan göra är att höja den mycket låga habiliteringsersättningen som per dag är 0,1 procent av gällande prisbasbelopp, cirka 53 kronor per dag. Summan har förvisso stigit från 44 kr år 2012 till 53 kr 2023, men vad räcker 53 kr till egentligen?

Vänsterpartiet uppmanar regionstyrelsen att:
Utreda hur den ekonomiska situationen för personer med aktivitets- eller sjukersättning kan förbättras inom styrelsens ansvarsområden.

Ärendets behandling under mötet

Meit Fohlin (S) yrkar att nämndinitiativet överlämnas till regionstyrelseförvaltningen för beredning.

Ordförande ställer proposition på eget yrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Nämndinitiativ från Vänsterpartiet 2023-06-09